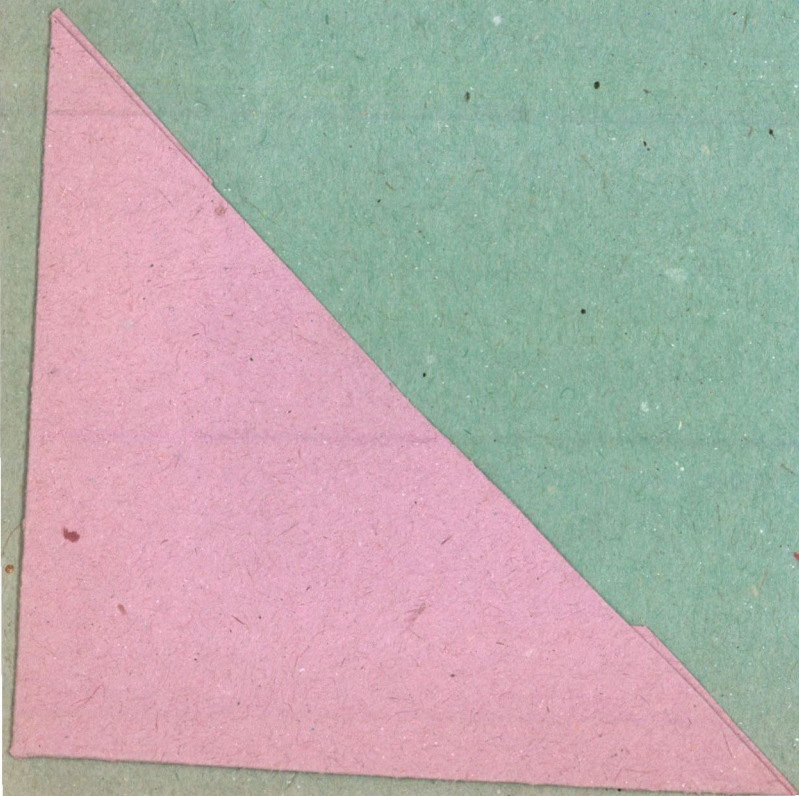

**MIKOLÓGIAI
KÖZLEMÉNYEK**

CLUSIANA

Magyar Mikológiai Társaság

0-27/3

MIKOLÓGIAI KÖZLEMÉNYEK

CLUSIANA

Periodical of the

**Hungarian
Mycological
Society**

**Különszám
1993**

EÖTVÖS LORÁND TUDOMÁNYEGYETEM
NÖVÉNYSZERVEZETTANI TANSZÉK
Könyvtára-Budapest

Lelt. sz.:

45 28

CLUSIANA
MIKOLÓGIAI KÖZLEMÉNYEK

A Magyar Mikológiai Társaság kiadványa

A Szerkesztőség címe: Magyar Mikológiai Társaság
/Editorial Office/ Kertészeti Egyetem Növényteni Tanszéke
1118 Budapest, Ménesi ut 44.

Szerkeszti a Magyar Mikológiai Társaság Vezetősége

Felelős szerkesztő: dr. Jancsó Gábor
/Editor/

HU-ISSN 0133-9095

A KALAPOSGOMBÁK NEMZETSÉGEINEK JELLEMZÉSE

Irta: Dr. Vasas Gizella, MTM Növénytára

Lektorálta: Albert László

B E V E Z E T É S

Ez a kiadvány az 1990-ben megjelent Gombahatározó könyv szerves része, fontos kiegészítője, mivel a könyvben helyhiány miatt sajnos ki kellett hagyni a határozásnál kevésbé jelentős nemzetségjellemzőket, ill. több kisebb, kevésbé jelentős nemzetséget. Ezt a hiányt igyekszik pótolni ez a kiadvány, melyben nemcsak 140 nemzetségről adunk didaktikus sorrendben részletes leírást /termőtest, kalap, lemez, tönk, hus, spórapor színe, spóra, cisztida - csak abban az esetben, ha a határozásnál szükséges vagy nagyon jellegzetes -, életmód, előfordulás ismertetése/, hanem a gombafajok legismertebb vagy legjellegzetesebb fajainak ábrázolásával, spóra-, ill. ahol szükséges cisztida rajzaival szeretnénk elevezebbé tenni egy-egy kalaposgomba nemzetségről kialakított képet. A nemzetségek tulajdonságainak ismertetése azért is nagyon fontos, hogy el tudjuk dönteni - amennyiben felismertük melyik nemzetségbe tartozik az ismeretlen faj - melyek azok a legfontosabb, legjellemzőbb tulajdonságok, melyeket érdemes leírni, s a preparátummal együtt megőrizni, így a későbbi határozásnál nagyobb esélyünk van a gombafaj meghatározására. Sokszor előfordul, hogy lényegtelen dolgokat leírunk egy fajról, s később bosszankodunk, mert a fontos tulajdonságokat nem jegeztük fel. Ezekre a bélyegekre a nemzetségjellemzésben választ kapunk. A lemezek színét leírjuk, azonban a kalap és a tönk színét csak egy vagy kevés fajszámu nemzetség esetében, ill. ha a csoportelválasztás szin alapján történik. Egyes nagyobb nemzetségek jellemzése során a csoportelválasztásnál fontos tulajdonságokat, bélyegeket aláhúztuk, mivel ezeket a bélyegeket alapos gondossággal kell megvizsgálni, hogy a határozás sikeres legyen.

A termőtest jellemzésénél használt méretek értékelése:

aprótermetűek: 1 cm alatti kalapátmérőjű fajok,
kistermetűek: 1- 5 cm kalapátmérőjű fajok,
középtermetűek: 5-10 cm kalapátmérőjű fajok,
nagytermetűek: 10-20 cm kalapátmérőjű fajok.

A spórák amiloid és cianofil jellegére több nemzetség esetében nem találtunk adatokat, ezért maradt ki több jellemzésből. A génuszok magyar nevét is feltüntettük, melyek megegyeznek a Gombahatározó könyvben szereplő nevekkal, ill. ha van régi elnevezés, azt zárójelben szerepeltetjük.

Sikeres határozást kívánunk!

Polyporales /Herter/ Gáumann Likacsosgombák rendje
Polyporaceae Fr. em. Sing. Likacsosgombák családja

Polyporus Mich.:Fr. Likacsosgomba

Termőtest: egyéves, kicsi-nagy, szívós, fás.

Kalap: domboru, lapos vagy benyomott, tölcsérformájú, esetleg kagylóalakú; felülete sima, bársonyos, szálas vagy pikkelyes.

Termőréteg: csöves, fehéres; kalapról nem fejthető le.

Pórus: kerek, sarkos vagy hosszúra megnyult; világos.

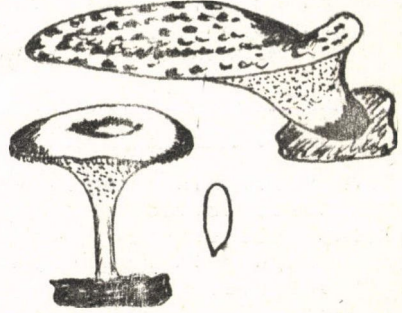
Tönk: rövid, központi vagy oldaltálló.

Spórapor: fehér.

Spóra: hengeres-elliptikus; áttetsző; vékonyfalú; sima; nem amiloid.

Életmód: szaprofiton, esetleg gyengültségi parazita.

Előfordulás: faanyagon, egy faj réten, egy pedig szklerociumból is kinőhet.

Phyllotopsis /Gilb.:Donk ap. Pilat/ Sing./nidulans/
/Narancssárga/ laskagomba

Termőtest: kis-középtermetű; narancssárga.

Kalap: kagylóformájú; széle begöngyölt; higrofán; bársonyos, szálas.

Lemez: lefutó; széles.

Tönk: nagyon rövid vagy hiányzik, oldaltálló, borostás.

Spórapor: rózsaszínű.

Spóra: veseformájú; sima.

Életmód: szaprofiton.

Előfordulás: többnyire mohos fenyőfán, ritkán lombosfán, télen vagy tavasszal.

Pleurotus /Fr./ Quél./ Laskagomba

Termőtest: középtermetű-nagy; husos; nem szívós.

Kalap: kagylóformájú, egy faj tölcséres.

Lemez: lefutó, nem fogazott.

Tönk: rövid, oldaltálló vagy hiányzik; 2 faj fiatalon vélumos; felülete szőszös, erezett vagy sima; gyakran csoportos.

Spórapor: fehér, krém vagy szürkés-lilás.
Spóra: áttetsző; sima; elliptikus, nem amiloid, nem cianofil.
Életmód: szaprofiton, egy faj kivételével xilofág.
Előfordulás: korhadt fán, növényi maradványon, egy faj ernyős virágzatuak gyökerén. Több faj természetű.

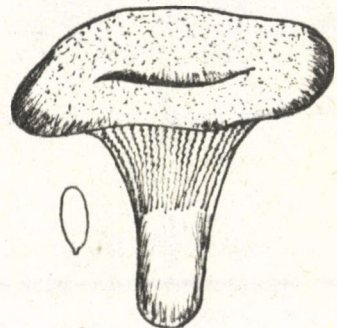
Panus Fr. Dücskögomba /Fagomba/

Termőtest: kis-középtermetű, vékony-husu; szívós.
Kalap: tölcsér- vagy kagylóformájú; csupasz vagy pikkelyes, szálak, szőszös.
Lemez: többé-kevésbé lefutó; finoman fogazott vagy ép szélű.
Tönk: általában oldaltálló; rövid, néha nincs.
Spórapor: fehér-krém-okker.
Spóra: 10 μ m alatt; hengeres; áttetsző vékonyfalú sima; nem amiloid.
Cisztida: vastagfalú metuloidjai vannak.
Életmód: szaprofiton, xilofág.
Előfordulás: faanyagban, fatuskón.

Lentinus Fr. Fagomba

Termőtest: középtermetű-nagy; szívós.
Kalap: domboru-tölcsérformájú; bársonyos, szálak, pikkelyes; fehér-barnás, vörösbarna.
Lemez: többnyire lefutó; éle erősen fogazott; fehér vagy okkeres.
Tönk: központi vagy oldaltálló; bársonyos, pikkelyes; több-kevesebb szálak vélművel.
Hus: egyes fajok édeskések, jellegzetes szaguk, izűek.
Spórapor: fehér.
Spóra: 10 μ m feletti, elliptikus; nem amiloid, nem cianofil.
Életmód: szaprofiton, xilofág.
Előfordulás: fatuskón, egy fajt természetűnek.

Geopetalum Pat. /carbonarium/ /Szenes/ rókagomba

Termőtest: kis-középtermetű; szívós.

Kalap: domboru majd tölcsér formájú, köldökös; szálás, kissé pikkelyes; fekete, feketésbarna.

Lemez: lefutó, vastag, lécszerű; szürkésfehér.

Tönk: rizoidos; szürkésbarna.

Spórapor: fehéres

Spóra: elliptikus; nem amiloid, nem cianofil.

Cisztida: vastagfalú metuloidok gyakran sárga szemcsével.

Életmód: szaprofiton.

Előfordulás: égésnyomon.

Schizophyllum Fr. /commune/ /Hasadtlemezü/ gomba

Termőtest: kicsi; vékony; szívós.

Kalap: kagylóformájú, lebenyes; szálás-bolyhos; szárazon fehéresszürke, nedvesen piszkos szürkésbarna.

Lemez: éle hosszan széthasadó; vöröses-szürke-lilásszürke.

Tönk: nincs.

Spórapor: fehér-rózsás.

Spóra: apró; hengeres, kissé görbült.

Életmód: szaprofiton, parazita?

Előfordulás: egész évben, élő és elpusztult fán.

Lentinellus P. Karst. Fagomba

Termőtest: kis-nagytermetű; szívós.

Kalap: tölcsérformájú, köldökös vagy kagylóformájú; csupasz vagy deres, szálás, egy faj erezett; barnás, okkeres.

Lemez: többnyire lefutó; éle fogazott; fehéres, sárgás.

Tönk: oldaltálló vagy hiányzik; gyakran csoportos.

Spórapor: fehér.

Spóra: 10 μ m alatti; tojásdad-kerek; finoman szemcsézett, amiloid.

Életmód: szaprofiton, xilofág.

Előfordulás: fakorhadékon.

Boletales Gilbert Tinórufélék rendje

Strobilomycetaceae Gilbert

Strobilomyces Berk. /strobilaceus/ /Pikkelyes/ tinóru

Termőtest: nagytermetű; husos.
Kalap: félgömb alakú; szürkésbarna-szürkésfekete; szálas pikkelyekkel; szélen gyakran burokmaradvánnyal.
Termőréteg: csöves, szürkésárga, majd szürkésbarna.
Tönk: pikkelyes; mulékony gyűrűvel; kalapszinű.
Hus: fehéres, megsértve vörösödik, majd megfeketedik.
Spórapor: barna.
Spóra: tojásdad; hálózatos, rücskös felületű.
Életmód: mikorizás.
Előfordulás: savanyu talaju lomb- és fenyőerdőben.

Porphyrellus Gilbert /porphyrosporus/ /Sötét/ tinóru

Termőtest: közép-termetű-nagy; szürkésbarna.
Kalap: domboru; finoman nemezes; vörösbarnán foltos.
Termőréteg: szürkésárga majd szürkésbarna.
Tönk: nemezes.
Hus: fehéres-husbarna, vörösödik, foltokban zöldes.
Spórapor: barna, vörösesbarna.
Spóra: hosszú, orsószerű; sima.
Életmód: mikorizás.
Előfordulás: lomb- és fenyőerdőben.

Boletaceae Chevalier Tinórufélék családja

Gyroporus Quél. Üregestinóru /Tinóru/

Termőtest: középtermetű-nagy.
Kalap: domboru; husos; száraz; sima vagy nemezes, bársonyos; barna vagy sárgás, fehéres.
Termőréteg: fiatalon fehéres majd sárgás; tönk körül bemélyedő.
Tönk: belül kamrásan üreges; felülete sima; bársonyos.
Hus: egyik faj nyomásra nem szineződik, másik faj kékül.
Spórapor: sárgás.
Spóra: orsószerű; sima.
Életmód: mikorizás.
Előfordulás: lomb- és fenyőerdőben.

Gyrodon Opat. /lividus/ Égertinóru

Termőtest: középtermetű.
Kalap: domboru majd bemélyedő; vékonyhúsu, száraz vagy kissé tapadós; szürkéssárga, szélén néha rózsás foltokkal.
Termőréteg: tönkre lefutó; csövek rövid; sárgás-zöldes.
Tönk: bázisnál elkeskenyedő; gyakran kissé oldaltálló; kalapszinű, rozsdabarnán foltosodó.
Hus: sárgás, gyengén kékülő, tönkben vörösesbarna.
Spórapor: okkerbarnás.
Spóra: kerekded-elliptikus; sima.
Életmód: mikorizás.
Előfordulás: éger alatt nő.

Boletinus Kalchbr. Tinóru

Termőtest: középtermetű.
Kalap: domboru vagy pupos; husos; pikkelyes-szálas; sárga-sötétbarna.
Termőréteg: tönkre lefutó; egyik fajnál a pórusok tágak, másiknál szűkek; sárgás-oliv.
Tönk: fehér, hártvás gallérral; belül egyik fajnál üreges, másiknál tömör; kalapszinű.
Hus: halvány, nem kékül.

Spórapor: olivbarna.
Spóra: 12 μ m alatt van; orsószerű; sima.
Életmód: mikorizás.
Előfordulás: vörösfenyő alatt nő.

Suillus Micheli : S. F. Gray Fenyőtinóru /Tinóru/

Termőtest: kicsi-középtermetű.
Kalap: domboru; csoportbélyeg, ha nyálkás, ragadós, egy faj száraz; bőre könnyen lehuzható, két csoportnál csupasz; de lehet szálas, nemezes is.

Termőréteg: pórusos; tönkre egyenesen ránő, esetleg kissé lefutó; sárga, szürke, narancsszinű.

Tönk: általában száraz, de lehet nyálkás is; egyik csoport tagjainál csupasz, a másiknál mirigyszerűen pontozott, a harmadiknál csucsán hálózatos vagy gyűrűs.

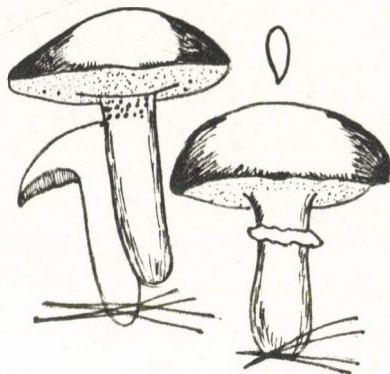
Hus: elvágva színe általában változatlan, néhány fajnál gyengén kékülhet.

Spórapor: olivbarna.

Spóra: többnyire 12 μ m alatti, hosszukás, orsó alakú.

Életmód: mikorizás.

Előfordulás: különböző fenyő fajok alatt nő.

Phylloporus Quél. /rhodoxanthus/ /Lemezes/ tinóru

Termőtest: közép nagyságú.

Kalap: lapult vagy benyomott; száraz, kissé nemezes; barna-vörösbarna; bőre ammóniától kékeszöld színű lesz.

Termőréteg: lemezes, erősen anasztomizáló; lefutó; sárga.

Tönk: hengeres, orsó alakú; kalapszinű.

Spórapor: rozsdabarna-okkersárga.

Életmód: mikorizás.

Előfordulás: lomb- és fenyőerdőben, savanyú talajon.

Xerocomus Quél. Nemezestινόru /Tinóru/

Termőtest: közép-nagytermetű.

Kalap: domboru; száraz, molyhos, nemezes; két faj bőre ammóniától kékeszöld színű lesz.

Termőréteg: viszonylag tág pórusu; tönkre öblösen ránő vagy kissé lefutó rá; sárga, sárgászöldes.
Tönk: többnyire vékony, hengeres; sima, korpázott vagy hosszán, esetleg hálózatosan bordázott.
Hus: kékül, de vannak nem kékülő fajok is.

Spórapor: olivbarna.

Spóra: orsószerű; két fajnál csirapórus van.

Életmód: mikorizás, néhány faj mikorizás és szaprofiton is lehet, egy faj parazita.

Előfordulás: lomb- és fenyőerdőben, egy faj áltriflán élőködik.

Chalciporus Bat. Tinóru

Termőtest: kis-középtermetű.

Kalap: domboru; csupasz vagy szálas; rozsdabarna vagy sárgásbarna.

Termőréteg: pórusok viszonylag tágak; tönkre többé-kevésbé lefutó; narancsbarna, kárminvörös.

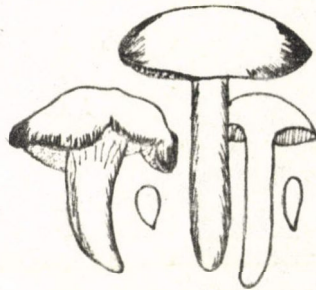
Tönk: bázismicélium élénksárga.

Spórapor: barna.

Spóra: orsószerű vagy majdnem gömbölyded.

Életmód: mikorizás.

Előfordulás: savanyu talaju erdőben, egy faj csak lomberdőben.

Pulveroboletus Murr. Tinóru

Termőtest: középtermetű.

Kalap: domboru, öregben lehet bemélyedő; szálas, nemezes felületű; kénsárga vagy rozsdabarna.

Termőréteg: egyenesen-lekerekített tönkre nő vagy lefutó; kénsárga, olivzöldes; sérülésre kékül.

Tönk: többnyire oldaltálló; fiatalon szálas burokmaradvány látható; kalapszinű.

Hus: sárga; kékülő.

Spórapor: olivbarnás.

Spóra: rövid elliptikus; sima.

Életmód: szaprofiton.

Előfordulás: fenyő alatt vagy fenyőkorhadékon.

Aureoboletus Pouz. /gentilis/ /Aranybélésű/ tinóru

Termőtest: kicsi-középtermetű.

Kalap: domboru; nyálkás; sima; rózsás, barna vagy sárga.

Termőréteg: tönkhöz nőtt; arany-sárga-rozsdasárga.

Tönk: hálózat nincs rajta; száraz vagy kissé tapadós.

Hús: fehér vagy sárga.

Spórapor: olivbarnás.

Spóra: orsószerűen megnyult; sima.

Életmód: mikorizás.

Előfordulás: lomb- és fenyőerdőben.

Boletus Dill.: Fr. Vargánya, Tinóru

Termőtest: többnyire nagy; vastag-husu.

Kalap: domboru majd ellaposodik; finoman nemezes vagy csupasz; lehet tapadós.

Termőréteg: szabad, idősen többé-kevésbé öblösen a tönkre nő; fiatalon egyik csoport tagjainál a pórusok fehérek, a másikonál sárgák, a harmadikonál narancssárga, pirosas színűek.

Tönk: többnyire vastag, hasas; hálózatosan recés vagy finoman korpás, pelyhes, szemcsés, néhány fajnál sima.

Hús: fehér, sárga vagy helyenként vörös, több faj kívül, egyik csoport tagjai nem színeződnek.

Spórapor: oliv, olivbarna.

Spóra: többnyire 10 µm feletti; orsó alakú; sima.

Életmód: mikorizás.

Előfordulás: lomb- és fenyőerdőben.

Tylophilus Karst. /felleus/ /Epeizű/ tinóru

Termőtest: középtermetű-nagy; vargányára emlékeztető.

Kalap: félgömb alakú; finoman nemezes, fakóbarna, sárgásbarna, gyakran oliv árnyalattal.

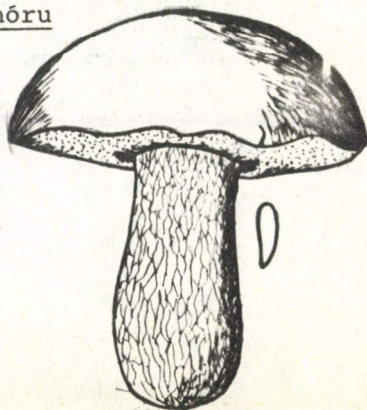
Termőréteg: kezdetben fehér majd rózsás.

Tönk: hasas; durva, nagyszemű hálózattal.

Hús: nem kékül; epekeszerű.

Életmód: mikorizás.

Előfordulás: savanyu talaju erdőben.

Leccinum S.F. Gray Érdestinóru /Tinóru/

Termőtest: középtermetű-nagy.

Kalap: félgömbszerű, domboru; száraz vagy gyengén tapadós, matt; kalapbőr gyakran a peremen kissé tultnő.

Termőréteg: a tönk körül bemélyedő, fehér vagy sárga; csövek hosszúak, a trámáról könnyen lefejthetők; a pórusok szűkek.

Tönk: lefelé vékonyodó, karcsu, nyulánk; szemcsés, pikkelyes.

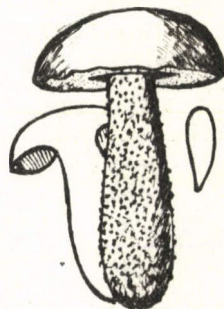
Hus: fehéres vagy sárga, gyakran jellegzetesen szineződik /vörösödik, majd szürkül, végül megfeketedik, vagy vörössedés nélkül szürkül, zöldül vagy kékül/.

Spórapor: olivbarna, umbrabarna vagy fahéjbarna.

Spóra: hosszú, orsószerű; sima.

Életmód: mikorizás.

Előfordulás: határozóbélyeg, hogy milyen fafaj alatt nő /nyír, tölgy, fenyő, nyár, gyertyán/.

Paxillaceae Mre.ap.Mre., Dumée:Lutz Cölöpgombafélék családja

Paxillus Fr. Cölöpgomba

Termőtest: középtermetű-nagy; husos; barna.

Kalap: domboru majd tölcséralaku vagy kagyló, esetleg lapátformájú; csupasz vagy nemezes, pikkelyes; fiatalon széle begöngyölt.

Lemez: lefutó; kalapról könnyen lefejthető; barnán foltosodó.

Tönk: hengeres vagy hiányzik; sima vagy bársonyos; két faj csoportos.

Spórapor: agyag-rozsdabarna.

Spóra: ovális; sima.

Életmód: mikorizás és szaprofiton fajok.

Előfordulás: lomb- és fenyőerdőben, egy faj éger alatt, két faj fenyőtuskón.

Hygrophoropsis /Schroet.in Cohn/ R.Mre. Tölcsérgomba

Termőtest: kicsi-középtermetű.

Kalap: domboru-tölcséres; nemezes; pereme fiatalon begöngyölt; narancs, okkersárga, husrózsa.

Lemez: lefutó; villaszerűen elágazó; kissé erez; krémszínű, narancssárga.
Tönk: központi vagy kissé oldaltálló; kalapszínű.
Spórapor: fehéres-sárgás.
Spóra: rövid elliptikus; sima; nem amiloid, cianofil.
Életmód: szaprofiton.
Előfordulás: lomb- és fenyőerdőben, korhadt fán.

Omphalotus Fayod /olearius/ /Világító/ tölcsérgomba

Termőtest: élénk narancssárga-vörösbarra; csoportos.
Kalap: domboru majd tölcséres; sima vagy benőtten szálas.
Lemez: lefutó.
Tönk: gyakran oldaltálló; csoportos.
Spórapor: sárgásfehér.
Spóra: kerek; sima; nem amiloid, cianofil.
Életmód: szaprofiton.
Előfordulás: elhalt lombosfatönkön.

Gomphidiaceae R. Mre.

Nyálkásgombák családja

Gomphidius Fr. Nyálkásgomba

Termőtest: középtermetű-nagy; husos.
Kalap: domboru-tölcséres; ragadós, nyálkás; rózsás vagy barnás.
Lemez: lefutó; ritkánálló; vastag; fiatalon fehéres majd szürke, végül fekete.
Tönk: hengeres, lefelé vékonyodó; nyálkás; idővel eltűnő általános burokkal; dudorszerű gallérzónával; bázis sárga vagy rózsás.
Hus: kalapban fehéres, tönk bázisában sárga vagy rózsás; két faj elvágva vörösödik.
Spórapor: feketés.
Spóra: orsóalakú, sima.
Életmód: mikorizás.
Előfordulás: fenyőerdőben, két faj vörösfenyő alatt nő.

Chroogomphus /Sing./ O.K. Miller Nyálkásgomba

Termőtest: középtermetű-nagy; husos.
Kalap: domboru, pupos, végül ellaposodik; nem nyálkás, csak nedvesen tapadós; csupasz vagy nemezes, szálas; barna, narancs, rézvörös.
Lemez: lefutó; ritkánálló; vastag; fiatalon narancs vagy okkerrózsás majd sötét.
Tönk: hengeres, lefelé vékonyodó; száraz; eltűnő, szálas vélummal; kalapszinű.
Hus: narancsszinű vagy kárminpiros, bázisban krómsárga.
Spórapor: sötétbarna.
Spóra: orsó alakú, sima.
Életmód: mikorizás.
Előfordulás: fenyőerdőben.

Agaricales Clements Csiperkefélék rendje

Hygrophoraceae Roze:Mre. Csigagombafélék családja

Hygrophorus Fr. Csigagomba

Termőtest: kis-középtermetű.
Kalap: domboru, gyakran pupos; többnyire ragadós, néha száraz; nem higrofán; sima, egyeseknél benőtt szálak; szin alapján három csoport van.
Lemez: lefutó; ritkánálló; vastag.
Tönk: lefelé elvékonyodó; tapadós vagy száraz; felső része szemcsés, lefelé sima, pelyhes, szálas vagy pikkelyes; egyes fajok vélumosak.
Hus: fehér, l-l faj sárgul vagy vörösdik; néhány faj jellegzetes szagu /kőrisbogár, liszt stb./.
Spórapor: fehér.
Spóra: elliptikus; sima; áttetsző; amiloid.
Életmód: mikorizás.
Előfordulás: lomb- és fenyőerdőben; többnyire őszi fajok.

Camarophyllus Kummer Nyirokgomba

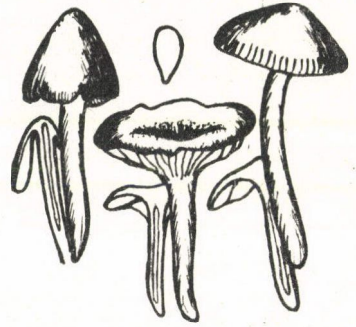
Termőtest: kis-középtermetű.
Kalap: domboru, pupos, idősen közepe benyomott; száraz; higrofán.

Lemez: lefutó; ritkánálló; vastag; kissé üveges.
Tönk: teljesen sima; vélum nincs; nem ragadós.
Spórapor: fehér.
Spóra: elliptikus; sima; áttetsző.
Életmód: szaprofiton.
Előfordulás: réten növő; őszi fajok.

Hygrocybe Kummer Nedűgomba

Termőtest: kis-középtermetű; üveges, vi-
zes állagu; élénk színű fajok, egyik
csoport tagjai szürkék.
Kalap: általában tompán vagy hegyesen
kupos, egyes fajok tölcséres; nyál-
kás vagy száraz, lehet pikkelyes is.
Lemez: csoportelválasztó bélyeg, ha kissé
vagy szélesen tönkhöz nőtt, felkanya-
rodó vagy ivesen lefutó.
Tönk: vékony; rostos; három csoport szá-
raz, egy nyálkás vagy tapadós.
Hus: lédus, üveges, viaszszerű; egyesek-
nél vörösödik, feketedik, zöldül; né-
hány faj jellegzetes szagu.
Spórapor: fehér.
Spóra: elliptikus-tojásformájú; áttetsző; nem amiloid.
Életmód: szaprofiton.
Előfordulás: nedves /hegyvidéki/ réteken, erdőszélen, mohában;
általában őszi fajok.

Hygrotrama Sing. Selymes-nyirokgomba /Nyirokgomba/

Termőtest: kicsi; szürke vagy barnás; nyirok-
gomba habitusu, de a kalapbőr sejtes és
nem szálás szerkezetű.
Kalap: domboru majd bemélyedő, kissé tölcsé-
res; matt, bársonyos vagy selymes, több
fajnál higrofán.
Lemez: lefutó; távolálló; vastag.
Tönk: kalapszinű, egy faj pontozott.
Hus: egy faj világítógázszagu.
Spórapor: fehér.
Spóra: tojásdad-gömbölyű; sima; áttetsző.
Életmód: szaprofiton.
Előfordulás: réten, bokros, mohás helyen, erdőben.

Omphalina Quéél. Békagomba

Termőtest: apró-kistermetű.
Kalap: domboru vagy köldökös; széle többnyire erősen bordás, gyakran higrofán.
Lemez: lefutó; többé-kevésbé ritkánálló.
Tönk: vékony; porcos.
Spórapor: fehér-rózsás.
Spóra: elliptikus; sima; áttetsző; nem amiloid.
Életmód: szaprofiton vagy szimbiózisban él algával zuzmóként.
Előfordulás: réten, mohában.

Gerronema Sing. Békagomba

Termőtest: kicsi-középtermetű; vékonyhusu; tölcsérgomba vagy békagomba habitusu; fehér, barnás, sárga, narancs.
Kalap: benyomott, köldökös; gyakran bordázott szélű.
Lemez: lefutó; gyakran távolálló.
Tönk: vékony; porcos; üreges.
Spórapor: fehér-narancssárga.
Spóra: elliptikus vagy tojásdad; sima; áttetsző vagy sárga tartalommal; nem amiloid; nem cianofil.
Életmód: szaprofiton.
Előfordulás: mohos fán, mohában, füves helyen, egy faj égésnyomon.

Rickenella Raith. Moha-kigyógomba

Termőtest: kicsi; vékonyhusu; békagomba habitusu.
Kalap: domboru-köldökös; hártyszerű; narancsvörös, barnásokker; széle bordázott.
Lemez: mélyen lefutó.
Tönk: vékony; kalapszinű, egy faj csucsá ibolyás.
Spórapor: fehér.
Spóra: elliptikus; sima; apró, áttetsző.
Életmód: szaprofiton.
Előfordulás: nedves, mohás réten és erdőben.

Omphaliaster Lamoure

Termőtest: kicsi; vékonyhúsú; békagomba habitusu; szürke, barna.

Kalap: kissé ellaposodó, bemélyedő vagy köldökös; nedvesen bordázott szélü.

Lemez: lefutó, széles ívvel tönkre nővő.

Spórapor: fehér.

Spóra: széles elliptikus, csaknem gömbölyű; csillagszerű vagy sarkos diszitésszel.

Életmód: szaprofiton.

Előfordulás: mohos erdőben, tőzegmohában.

Laccaria Berk.:Br. Pénzecskegomba

Termőtest: kistermetű; husrózsa, narancs, lila.

Kalap: domboru, ellaposodó majd többé-kevésbé tölcséres; sima, egyes fajoknál finoman pikkelyes.

Lemez: szélesen a tönkhöz nőtt vagy foggal lefutó; vastag, ritkánálló.

Spórapor: fehér vagy lilás.

Spóra: gömbölyű vagy széles elliptikus; finoman vagy hosszan tüskés, egy fajnál sima, de vastagfalú; nem amiloid.

Életmód: mikorizás.

Előfordulás: erdőben, nedves helyen, mohában.

Clitocybe Kummer Tölcsérgomba

Termőtest: kis-középtermű.

Kalap: fiatalon domboru majd benyomott közepű, végül többé-kevésbé tölcséres; a higrofánság és a szín csoportelválasztó tulajdonság.

Lemez: csoportelválasztó bélyeg, ha többé-kevésbé lefutó vagy felkanyarodóan tönkhöz nőtt; és a színe.

Tönk: egy fajnál oldaltálló; néhánynál micéliumszálacsákák vannak a bázisban; kalapszinü.

Hús: nem porcos; tönkben gyakran szálás; egy csoport tagjai ánizs-, kumarinszaguak, néhány faj édeskés, liszt-, földszagu.

Spórapor: fehér, krém vagy rózsás.

Spóra: elliptikus; sima; nem amiloid, nem cianofil.

Életmód: szaprofiton.

Előfordulás: lomb- és fenyőerdőben, réten, bokros helyen, egy-egy faj csiperketenyészetben, fán, égésnyomon; néhány faj kora tavasszal nő.

Lepista /Fr./ W.G.Smith Tölcsérpereszke /Tölcsérg., Pereszke/

Termőtest: közép-nagytermetű; husos fehéres, szürkés, barnaszürke, egyik csoportnál lila, másiknál vörösbarna.

Kalap: domboru majd ellaposodó vagy egyik csoport tagjai erősen tölcséresek.

Lemez: szélesen a tönkre nő vagy kissé egyik csoportnál erősen lefutó.

Hus: több faj szaga jellegzetes; fűszeres, virágillatu, dohos vagy lisztszagu.

Spórapor: színe csoportelválasztó bélyeg /szürkés, rózsaszín, krémsárga, ritkán fehér/.

Spóra: elliptikus vagy kerek; szemcsés vagy pontozott, ritkán sima; cianofil, nem amiloid.

Életmód: szaprofiton.

Előfordulás: lomb- és fenyőerdőben.

Ripartites Karst. Álcömlőgomba

Termőtest: kistermetű; tölcsérgomba habitusu.

Kalap: domboru majd benyomott, többnyire tölcséres, két faj pupos; molyhos, nemezes, szálas legalábbis a szélén; fehéres, hús-vörös, narancssárga.

Lemez: többé-kevésbé lefutó; letörölhető a kalap husáról; agyagbarna, homokszínű, husbarnás.

Spórapor: barna.

Spóra: csaknem gömbölyű; kicsi; apró szemcsés.

Életmód: szaprofiton.

Előfordulás: lomb- és fenyőerdőben.

Tricholomopsis Sing. Fapereszke /Pereszke/

Termőtest: közép-nagytermetű.

Kalap: domboru majd ellaposodó végül bemélyedő; alapszíne sárga, több-kevesebb vöröses, zöld vagy oliv pikkelyekkel.

Lemez: lekerekítetten a tönkhöz nő; sárga.

Tönk: kalappal azonos színű és diszítésű; gyakran csoportos.

Hus: kemény, szívós; sárga.

Spórapor: fehér.

Spóra: széles elliptikus; sima; nem amiloid; nem cianofil.

Életmód: szaprofiton.

Előfordulás: korhadó fenyőfatuskón.

Tricholoma /Fr./ Quél. Pereszke

Termőtest: közép-nagytermetű, husos.

Kalap: domboru majd ellaposodó, gyakran pupos; csoportelválasztó tulajdonságok: felülete sima vagy benőtten szálas, selymes, pikkelyes; ezenkívül száraz vagy nyálkás; továbbá a szín.

Lemez: öblösen vagy lekerekítetten a tönkhöz nőtt; egyes fajoknál barnán vagy sárgán foltosodó; egy-egy faj éle sötét.

Tönk: rostos, szálas; néhány fajnál hártvás vagy pókhálószerű vélummal; több faj csucsra korpázott; lefelé csupasz vagy szálas, pikkelyes; néhány faj gyökerező.

Hus: fehér, egyes fajoknál sárga, sárgul, vörösödik vagy barnul; több faj lisztszagu, egyes fajok világítógáz- vagy szappanszaguak; enyhék, kesernyések vagy csipősek.

Spórapor: fehér, halvány krém.

Spóra: elliptikus, csaknem gömbölyű; sima, egy fajnál sarkos; nem amiloid; nem cianofil.

Életmód: mikorizás

Előfordulás: lomb- és fenyőerdőben.

Armillariella Karst. Tuskógomba

Termőtest: közép-termetű.

Kalap: domboru, kissé pupos; közepe finoman pikkelyes; mézszínű, sárgásbarna.

Lemez: erősen vagy kissé lefutó; fehéres, krém, idősebben rozsdásan foltosodik.

Tönk: egyenletes vastagságú vagy gumós; galéros vagy nem; gyakran szálas diszitészű; több faj csoportos.

Spórapor: fehér-krém, okkeres.

Spóra: elliptikus; sima; nem amiloid; gyengén cianofil.

Életmód: szaprofiton vagy parazita.

Előfordulás: élő vagy elhalt fán, gyökéren, két faj mohában.

Leptoglossum Karst. Mohagomba

Termőtest: apró-kistermetű, laskagomba vagy békagomba habitusu; szürkésbarna, szürke.

Kalap: tölcsér-, lapát- vagy kagylóalaku, gyakran lebeszes; sima vagy finoman szálas.

Lemez: lefutó; egyik csoportnál kimondottan lemezes és gyakran villaszerűen elágazó, másikon kaptafaformájú, eres.

Tönk: rövid; oldaltálló; ritkán központi helyzetű.

Spórapor: fehér.

Spóra: elliptikus; sima; nem amiloid; nem cianofil.

Életmód: szaprofiton.

Előfordulás: élő mohában, ritkábban talajon vagy növényi maradványon.

Lyophyllum Karst. Pereszke

Termőtest: közepes-nagytermetű.

Kalap: kissé domboru, majd ellaposodik, néhány pupos; gyakran benőtten szálas; fehér, szürke, barna.

Lemez: lekerekítetten tönköt érintő, tönkre ránövő vagy kissé lefutó; fehér, szürke, barna, egyik csoport néhány tagjánál sárga.

Tönk: egy fajnál oldaltálló; gyakran deres vagy szálas; egyik csoport tagjai csoportosak.

Hus: egyik csoportnál nyomáshelyen nincs színváltozás, másiknál vörösödik vagy kékül majd feketedik.

Spórapor: fehér.

Spóra: gömbölyded, elliptikus, két fajnál orsóalaku, egy-egy fajnál háromszögletű, ill. rombuszalaku; sima.

Bazidium: karminecetsavval kezelve feketéspiros szemcséket lehet benne megfigyelni /sziderofil, karminofil/.

Életmód: szaprofiton.

Előfordulás: egy faj fán nő, a többi talajon lomb- és fenyőerdőben.

Tephrocye Donk Szürkefűlőke /Fűlőke/

Termőtest: kistermetű; fűlőke habitusu; szürke, szürkésbarna.

Kalap: domboru majd ellaposodó, gyakran tompán pupos; több faj higrofán; gyakran bordázott szélű.

Tönk: általában porcos; többnyire lapított, benyomott; néhány faj gyökerező, gyakran deres.

Hus: több faj lisztszagu, néhány uborkaszagu vagy avas.

Spórapor: fehér.

Spóra: kerekded vagy elliptikus; sima vagy szemcsés; nem amiloid, többé-kevésbé cianofil.

Bazidium: karminecetsavval kezelve feketéspiros szemcséket lehet benne megfigyelni /sziderofil, karminofil/.

Életmód: szaprofiton.

Előfordulás: égésnyomon, lomb- és fenyőerdőben, egy faj tőzegmohában nő.

Calocybe Kühn.: Donk Pereszke

Termőtest: kis-nagytermetű.

Kalap: domboru majd ellaposodó; általában sima vagy deres, de van két szálas-nemezes faj is; három faj fehér, krém vagy okker, a többi élénk színű /sárga, rózsás, ibolyás/.

Lemez: öblösen a tönkre nő; vékony; meglehetősen szoros; fehér vagy sárga.

Tönk: egy faj kivételével gallér nélküli, egy faj gyökerező; egy-egy faj csoportos is lehet.

Hus: több faj lisztszagu; két faj keserű. Életmód: szaprofiton.

Előfordulás: réten /egy faj boszorkánygyűrűben/ vagy lomb- és fenyőerdőben.

Asterophora Ditm.: S.F. Gray Élősdigomba

Termőtest: kicsi.

Kalap: domboru, félgömböszzerű; fiatalon fehéres, az egyik faj ilyen marad vagy halványbarnás, selymes lesz, a másik faj bőre felszakadozik barnás, okkeres poros réteggé /un. sterilis, csillagalaku klamidospórákká/.

Lemez: egyik fajnál távolálló, lefutó, a másiknál gyakran nem teljesen fejlődik ki, csenevész vagy hiányozhat.

Tönk: rövid; selymes vagy pelyhes; fehéres.

Hus: liszt- vagy kellemetlen szagu; egyik faj tönkje feketedik. Spórapor: fehér.

Bazidiospóra: elliptikus; sima; szintelen.

Bazidium: karminecetsavval kezelve feketéspiros szemcséket lehet benne megfigyelni /sziderofil, karminofil/.

Életmód: parazita vagy szaprofiton.

Előfordulás: rothadó gombamaradványon /feketedő, keményhúsú Russula-n, vagy Lactarius vellereus-on/; ősszel.

Cantharellula Sing. /umbonata/ /Vörösödő/ tölcsérgomba

Termőtest: kistermetű; vékonyhúsú; békagomba habitusu.

Kalap: eleinte domboru majd ellaposodik, végül tölcsérformájú lesz gyakran kis központi puppallal; nem higrofán; selymes, finoman pelyhes; széle begöngyölt majd hullámos; ibolyásszürke, szürkésfekete.

Lemez: szélesen lefutó, villásan elágazó; vastag; fehér, megsértve vörösödik.

Tönk: bunkó- vagy orsóformájú; lenyomottan szálas; kalapszinü.
Hus: kissé vörösödő; szagtalan.
Spórapor: fehér.
Spóra: orsószerű; amiloid.
Életmód: szaprofiton.
Előfordulás: mohos fenyőerdőben, mocsaras réten.

Pseudoclitocybe /Sing./ Sing. Áltölcsérgomba /Tölcsérgomba/

Termőtest: kis-középtermetű; tölcsérgomba habitusu; szürke, sötétbarna.
Kalap: köldökös; széle sokáig begöngyölt és két fajnál áttetszően bordázott; sima; higrofán.
Lemez: erősen lefutó; gyakran villásan elágazó.
Tönk: hálózatosan szálas; a bázisnál megvastagodó és gyakran fehéren szálas.
Spórapor: fehér.
Spóra: keskeny-széles elliptikus; sima; amiloid.
Életmód: szaprofiton.
Előfordulás: erdőszélen, fenyőerdőben; késő ősszel.

Clitocybula /Sing./ Metr.

Termőtest: kistermetű; tölcsérgomba habitusu.
Kalap: domboru majd köldökös lesz; sugarasan szálas, repedezett; fehéres, okkeres, szürkésbarnás.
Lemez: tönkre ránő, kissé lefutó; fehéres.
Tönk: csupasz vagy szálas, egyik fajnál pelyhes, többé-kevésbé csoportos.
Spórapor: fehér.
Spóra: kerekded vagy széles elliptikus; sima; amiloid.
Életmód: szaprofiton, xilofág.
Előfordulás: fatuskón vagy fahulladékon.

Porpoloma Sing.

Termőtest: középtermetű; pereszke, ritkán nedűgomba habitusu.
Kalap: domboru majd kissé ellaposodik; széle egyeseknél begöngyölt; szemcsés, szálas vagy pelyhes; világos-sötétbarnás, okker.
Lemez: öblösen a tönkre nő; egyik fajnál vastag, távolálló és vörösödő; szürkés vagy krémszinü.
Tönk: bunkószerű, kissé gyökerező.
Hus: fehéres, sárgás, egyik faj eleinte vörösödik, majd feketedik; két faj lisztszagu, egy faj gyümölcs- vagy virágillatu.

Spórapor: fehér.

Spóra: elliptikus; sima; amiloid.

Életmód: szaprofiton.

Előfordulás: füves erdőszélen, hegyi réteken.

Leucopaxillus Boursier Cölöppereszke /Álpereszke, Tölcsérgomba/

Termőtest: az egyik csoportban fehér, krémszínű nagytermetű fajok, míg a másikban fehéres, barnás, sárgás, okkeres közép- vagy nagytermetű, de nem fehér fajok vannak; tölcsérgomba vagy pereszke habitusu.

Kalap: domboru majd benyomott, végül többé-kevésbé tölcséres; széle sokáig begöngyölt; a fehér fajok nagytermetűek.

Lemez: lefutó vagy öblösen a tönkre ránc; fehér, krém, sárgás vagy rózsás.

Tönk: gyakran rövid; bázisa néhány fajnál gumós; egy faj gyökerező és többnyire csoportos.

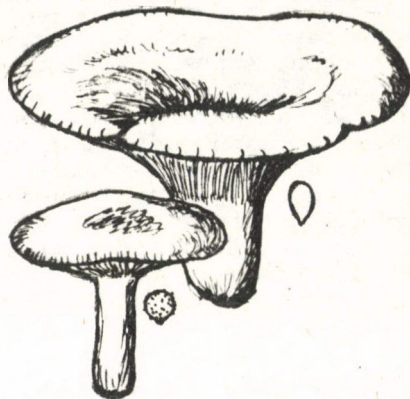
Hus: több faj lisztszagu, egyesek kellemes illatuak, egy faj kukoricabajuszszagú; egyik faj keserű ízű.

Spórapor: fehér vagy krémszínű.

Spóra: széles elliptikus; egyik csoport tagjainál sima és gyengén amiloid, a másiknál többé-kevésbé szemcsés /ritkán sima/ és erősen amiloid.

Életmód: szaprofiton, esetleg mikorizás.

Előfordulás: lomb- és fenyőerdőben, réten.

Melanoleuca Pat. Lágyszereszke /Pereszke/

Termőtest: közép-nagytermetű; husos.

Kalap: fiatalon többnyire domboru majd hamar ellaposodik, közepén nagy tompa puppall; több faj higrofán; csupasz, bársonyos, deres vagy benőtten szálás; színe csoportelválasztó bélyeg /fehér, okker, szürke, barna/.

Lemez: tönk előtt öblösen, majd kis foggal lefutó, vagy közvetlenül lefutó; fehér, krém, szürke, okker.

Tönk: többnyire bunkós vagy a bázisnál kissé megvastagodó; szálás; egyik csoport tagjainál végig pelyhes, finoman pikkelyes, a másiknál csupasz vagy csak a felső részén pelyhes vagy deres /kaulocisztidák miatt/.

Hus: több fajnál a tönk bázisában barna vagy feketésbarna; gyakran lisztszagu.

Spórapor: fehér vagy krémszinű.

Spóra: elliptikus; szemcsés; amiloid.

Keilocisztida: hiányzik vagy orsóalaku-lándzsaformájú, több fajnál hosszú kihuzott nyakrésszel vagy kristályfejjel.

Életmód: szaprofiton.

Előfordulás: bolygatott helyen, réten, kertben, parkban, füves lomb- és fenyőerdőben.

Catathelasma Lovej /imperiale/ /Kétgyűrűs/ tölcsérgomba

Termőtest: nagytermetű; husos; tölcsérgomba habitusu.

Kalap: domboru majd kissé tölcséres; széle erősen begöngyölt; vélummaradványtól pelyhes lehet; benőtten, finoman szálal vagy sima; őz-mogyoróbarna.

Lemez: ivesen lefutó; fehér majd krémokker.

Tönk: elkeskenyedő, kissé gyökerező; kettős gyűrűje van.

Hus: kemény; liszt- vagy éretlen dinnyeszagu;

Spórapor: fehéres.

Spóra: orsószerű; sima; amiloid.

Életmód: mikorizás.

Előfordulás: meszes talaju fenyvesben vagy lombosfával kevert fenyvesben.

Armillaria Kummer Pikkelyespereszke /Pereszke/

Termőtest: középtermetű; husos; galóca habitusu; sárga.

Kalap: domboru, lapos puppall; koncentrikusan elhelyezkedő sárgászöld, kénsárga pikkelyekkel; szélén fehéres vélummaradványal.

Lemez: öblösen a tönkre nő, csaknem szabad.

Tönk: egyik fajnál hengeres, a másikonál rövidebb, gumós; gallér alatt sárga pelyhekkal, pikkelyekkel.

Spórapor: krém.

Spóra: egyik fajnál hosszú, a másikonál széles elliptikus; amiloid; sima; áttetsző.

Életmód: mikorizás.

Előfordulás: egyik faj réten, lomb- és fenyőerdőben, a másik akácokban.

Collybia Kummer Fülőke

Termőtest: apró-középtermetű, ritkán nagy.

Kalap: domboru vagy lapos; csupasz; nem nyálkás; fehéres, bőrszínű, okker, barnás.

Lemez: öblösen vagy egyenesen tönkhöz nő.

Tönk: porcos; az egyik csoport tagjainál csupasz, a másiknál hosszán, szálasan csikozott, csavart, felfujt bázisu vagy gyökerező, a harmadiknál deres, szálas, pelyhes, a negyediknél csoportos, fehér, apró és szklerociumból eredő; több faj csoportos megjelenésű.

Hús: több faj kellemetlen szagu /rothadt káposzta, fokhagyma/, két faj keserű.

Spórapor: fehér, krém, rózsá, okkersárga.

Spóra: elliptikus, kerek, orsószerű, cseppformájú; sima; vékonyfalú; nem amiloid; többnyire nem cianofil.

Életmód: szaprofiton.

Előfordulás: korhadt fán, növényi maradványon, egyik csoport tagjai rothadó gombán, lomb- és fenyőerdő talaján.

Marasmiellus Murr. Szegfűgombácska /Szegfűgomba/

Termőtest: apró-kistermetű; szegfűgomba habitusu, de vízzel átítatva nem éled fel újra

Kalap: domboru majd ellaposodik, néhány fajnál közepe bemélyedő; széle többé-kevésbé bordázott; többnyire deres felületű; fehér, krém, fakósárga, okker.

Lemez: tönkre ránő; távolálló, egyes fajoknál szinte hiányzik, gyakran szétágazó vagy köztes lemezek ékelődhetnek be; kalapszínű.

Tönk: felülete finoman pelyhes, deres; gyakran csoportos; bázisa sötétebb /barna, szürkés, feketés/.

Spórapor: fehér.

Spóra: lándzsaalakú, orsószerű vagy hosszú elliptikus; sima.

Életmód: szaprofiton.

Előfordulás: mohos, elszáradt faágakon vagy száraz növényi maradványokon.

Micromphale Nees:S.F.Gray Szagos-szegfűgomba /Szegfűgomba/

Termőtest: apró-kistermetű; szegfűgomba habitusu.

Kalap: domboru majd ellaposodó, közepe gyakran bemélyedő; ráncolt; széle mélyen /egyres fajoknál csak nedvesen/ bordázott; bőrszínű, pirosasbarna, husbarnás.

Lemez: egyesek nem érik el a tönköt, míg mások kissé lefutóak vagy tönkre ránövők; világos husbarnások.
Tönk: fonalszerű vagy amikor vastagabb, vége elkeskenyedik; felülete finoman szálas, bársonyos; kalapszínű, de bázisa feketésbarna.
Hus: szaga kellemetlen, többnyire rothadt káposzta- vagy fokhagymaszagu.
Spórapor: fehér.
Spóra: lándzsás vagy elliptikus; sima; nem amiloid; nem cianofil.
Életmód: szaprofiton.
Előfordulás: száraz faanyagon, növénymaradványon vagy nedves fenyőavaron, tülevélen.

Hohenbuehelia Schulz. Földilaska /Laskagomba/

Termőtest: kis-középtermetű.

Kalap: trombita, kagyló vagy lapátformájú; csupasz vagy bársonyos, szálas; a kalapbőr alatt zselatinos réteg van; fehér, szürke, barna, kékes.

Lemez: szélesen lefutó, a tönketlen fajoknál az alapnál összefutó; fehér, okkeres.

Tönk: hiányzik vagy oldaltálló, ritkán központi helyzetű.

Hus: több faj lisztszagu.

Spórapor: fehéres.

Spóra: széles vagy hosszú elliptikus; sima; nem amiloid, nem cianofil.

Keilocisztida: vastagfalú /metuloidok/, csucsán többnyire kristállyal.

Életmód: szaprofiton.

Előfordulás: egyesek talajon, mások elhalt, ritkán élő fán.

Resupinatus Nees: S.F. Gray Laskagomba

Termőtest: apró-középtermetű.

Kalap: harang, csészealaku; széle gyakran kissé begöngyölt; csupasz vagy szálas, nemezes, deres, egyeseknél a kalapbőr alatt zselatinos.

Lemez: egy pontban összefutó; több fajnál vastag és távolálló; fehér, szürkés, barnás.

Tönk: nincs.

Spórapor: fehéres.

Spóra: elliptikus vagy kerekded; sima; nem amiloid.

Életmód: szaprofiton.

Előfordulás: korhadtn fán vagy növényi maradványon.

Panellus Karst. Dűcskögomba

Termőtest: kis-középtermetű.
Kalap: tál, kagyló vagy vesealaku; nemezes, pikkelyes.
Lemez: élesen elhatárolt a tönktől, vagy tönkre ránövő; okker, fehér.
Tönk: oldaltálló; rövid; lefelé elvékonyodó; nemezes; gyakran csoportos megjelenésű; kalapszinű.
Spórapor: fehér.
Spóra: hengeres vagy rövid elliptikus; sima; amiloid.
Életmód: szaprofiton.
Előfordulás: elkorhadt fenyő-, ill. lombosfán.

Oudemansiella Speg. Gyökeres-fülőke /Fülőke/

Termőtest: közepes-nagytermetű.
Kalap: domboru, egyes fajok puposak, végül mindegyik faj ellaposodik; csupasz /egy fajnál benőttén szálas/ vagy bársonyos; száraz vagy nyálkás; gyakran ráncolt; fehér, barna, szürkésbarna, feketésbarna.
Lemez: öblösen a tönkre nő, vagy kis foggal lefutó; távolálló, széles, hasas; fehéres.
Tönk: néhány fajnál gyökerező; egy faj gyűrűs; egy faj bázisán micélium-zsinórok találhatóak; sima vagy bársonyos; kalapszinű.
Spórapor: fehér.
Spóra: kerek vagy elliptikus; sima, egy fajnál tüskés.
Keilocsisztida: hólyagos, bunkós vagy palackalaku; nagy.
Életmód: szaprofiton.
Előfordulás: korhadt fán, gyökéren, avaros erdei talajon.

Strobilurus Sing. Tobozfülőke

Termőtest: apró.
Kalap: domboru vagy enyhén kupos, majd ellaposodó; csupasz; matt; vékonyhúsú; barna, szürkés.
Lemez: öblösen a tönkre nő, vagy csaknem szabad; fehér-szürkés, krémokkeres.
Tönk: a talajban levő tobozhoz nő, gyökerező; sima; kalapszinű.
Hus: enyhe vagy keserű.

Spórapor: fehér.

Spóra: cseppformájú; sima; nem amiloid; nem cianofil.
Keilocisztida: hasas vagy orsós; csucsán kristállyal vagy
anélkül.

Életmód: szaprofiton.

Előfordulás: két faj kéttűs fenyő tobozán, egy faj luctobozon
nő; tavasszal.

Marasmius Fr. Szegfűgomba

Termőtest: kistermetű; a megszáradt gomba meg-
nedvesítve újra feléled.

Kalap: domboru majd ellaposodó, egyes fajoknál
bemélyedő; széle több fajnak bordázott;
néhány faj higrofán; fehéres, okker, vörös-
barnás.

Lemez: lekerekítetten tönkre nő vagy szabad;
távolálló; egyik csoport tagjainál gyűrűbe
összenő a tönk körül; fehéres, krémszinű,
okkeres.

Tönk: egyik csoport tagjainál teljesen sima,
gyakran lőszőrszerű, néha fekete rizomorfás;
a másiknál gyakran deres és a bázisban
többnyire szálas és nem lőszőrszerű.

Hus: három faj fokhagymaszagu, de van kellemes,
virágillatu és földszagu is.

Spórapor: fehéres.

Spóra: széles elliptikus, hosszú cseppformájú; áttetsző; sima;
nem amiloid.

Életmód: szaprofiton.

Előfordulás: fű között, ágakon, levélen, lomb- és fenyőerdőben.

Macrocystidia Heim /cucumis/ /Uborkaszagu/ szemétgomba

Termőtest: kicsi.

Kalap: kupos-harangalaku, majd kiterül; egy vál-
tozatnak kis csucsa van; széle többé-kevésbé
áttetszően bordázott; matt, többnyire deres;
sötétbarna, közepe sötétebb.

Lemez: lekerekítetten a tönkre nő, végül csaknem
szabad; hasas; fehéres majd okkervöröses.

Tönk: bázisnál elkeskenyedő; végig bársonyos;
porcos; a kalaptól könnyen leválasztható;
kalapszinű, csucsa világosabb.

Hus: barnás; uborkaszagu, öregén heringszagu.

Spórapor: okkeres, egy változatnak fehér.

Spóra: orsós-elliptikus; sima; külső fala cianofil.

Cisztidák: jellegzetes, nagy, lándzsaalakúak.

Életmód: szaprofiton.

Előfordulás: füves utszélen, parkban, erdőben.

Crinipellis Pat. Szegefűgomba

Termőtest: kicsi; szegefűgomba, esetleg fülőke habitusu.

Kalap: domboru vagy kissé benyomott; gyakran kis barnás csuccsal; krémszinű alapon barna szálakkal.

Lemez: alig érinti a tönköt majd szabad; fehér, krém.

Tönk: szálas, nemezes; barna.

Spórapor: fehér.

Spóra: elliptikus; sima; inamiloid; cianofil.

Életmód: szaprofiton és parazita.

Előfordulás: száraz vagy élő füveken vagy más növényen.

Hemimycena /Sing./ Sing. Kigyógomba

Termőtest: kigyógomba, egy-egy faj békagomba habitusu; fehér.

Kalap: harangalaku, kupos, domboru, gyakran pupos, csucsos, egy-egy faj kissé köldökös; széle gyakran bordázott; több faj felülete /gyakran csak nagyító alatt láthatóan/ szálas, deres.

Lemez: tönköt érinti, ránő vagy egyeseknél lefutó.

Tönk: vékony; egyes fajok /gyakran csak nagyító alatt láthatóan/ szálasak, deresek.

Spórapor: fehér.

Spóra: elliptikus, egyeseknél megnyult-orsószerű; sima; nem amiloid.

Életmód: szaprofiton.

Előfordulás: száraz fűvön, lomb- vagy tülevélen, mohában, fán.

Delicatula Fay. Kigyógomba

Termőtest: apró; tölcsérgomba habitusu; fehér.

Kalap: harangalaku majd közepe egyik fajnál bemélyedt, másiknál csucsos.

Lemez: lefutó; villásan elágazó vagy anasztomizáló, a kalap szélén eltűnő.

Tönk: sima vagy a bázisnál szálas.

Spórapor: fehér.

Spóra: elliptikus; sima; amiloid.

Életmód: szaprofiton.

Előfordulás: korhadó fán vagy humuszon.

Mycena /Pers.:Fr./ S.F.Gray Kigyógomba

Termőtest: apró vagy kicsi; vékonyhusu.
Kalap: kupos, harangalaku, egyesek kite-
rülnek, néhány fajnál benyomott;
széle bordázott; egyik csoport tag-
jainak felülete deres, szálas, egy
másiknak ragadós; a legtöbb faj sze-
le sárgás, szürkés, barnás, az egyik
csoport tagjainak lila, rózsás, egy
másiknál élénk színű.

Lemez: egyenesen tönkhöz nőtt, felkanya-
rodó, egyik csoport tagjainak lefutó;
gyakran távolálló; néhány fajnál föl-
tos; csoportbélyeg, hogy az éle más
színű, mint a felülete.

Tönk: vékony; üreges; bázisán gyakran mi-
céliumszálakkal; egyik csoport tagjai-
nál nyálkás, egy másiknál deres, szálas, egy harmadiknál
a bázisán kis korongocska van; gyakran csoportos.

Hus: egyik csoport tagjai /fehér, vörös, narancssárga/ tejned-
vet eresztenek ki; egy másik csoport tagjai reteksguak,
több fajnak jellegzetes szaga van; nitrozus, lug, liszt.

Spórapor: fehér vagy halvány krém.

Spóra: elliptikus, cseppformájú; sima; áttetsző; a legtöbb
faj amiloid, egyik csoport tagjai, ezenkívül még néhány
faj nem amiloid.

Keilocisztida: sima, hólyagos, palackformájú, lándzsás, egy
csoport tagjainál tüskés, szemcsés, kefeszerű, egy másik-
nál elágazó, agancsszerű.

Életmód: szaprofiton.

Előfordulás: többnyire korhadt fán, levélen, talajon, néhány
faj tobozon és moha között, esetleg égésnyomon.

Hydropus /Kühn./ Sing.

Termőtest: kicsi, ritkán középtermetű;
kigyógomba, békagomba, vagy csengettyü-
gomba habitusu.

Kalap: domboru-harangszerű, kissé bemé-
lyedő; vagy tompán pupos; egy-egy faj
bársonyos vagy ráncolt felületű; barna,
szürke, szürkésbarna, fekete.

Lemez: lekerekített, szélesen a tönkre nő
vagy lefutó; egy-egy faj széle deres,
pelyhes; fehéres, szürkés.

Tönk: sima vagy pelyhes, deres, bársonyos;
egy faj gyökerező.

Hus: vizenyős, egy faj feketedik.

Spórapor: fehér.

Spóra: kerek vagy elliptikus; sima; amiloid
vagy nem; nem cianofil.

Életmód: szaprofiton.

Előfordulás: mohos fán, humuszon, moha vagy fű között.

Dermoloma /Lge./ Sing.: Herink : Pereszke

Termőtest: kis-középtermetű; pereszke habitusu.

Kalap: félgömb, domboru, lapos pupja lehet; matt; egy-egy faj ráncolt vagy repedező; fehéres, szürke, barna.

Lemez: többnyire széles öböllel nő a tönkre; vastag; széles; meglehetősen távolálló; éle csorbult; fehéres, szürkés.

Hus: törékeny; több faj lisztzagu.

Spórapor: fehér.

Spóra: hosszú vagy rövid elliptikus; sima; amiloid vagy nem.

Életmód: szaprofiton.

Előfordulás: réten vagy füves helyen.

Fayodia Kühn. Békagomba

Termőtest: kistermetű; békagomba habitusu.

Kalap: domboru-köldökös; csupasz; széle áttetszően bordázott; barna, szürkésbarna.

Lemez: öblösen tönkhöz nő, ivelt vagy többé-kevésbé lefutó; fehér vagy szürkés.

Spórapor: fehér.

Spóra: kerek vagy elliptikus; pontozott, szemcsés vagy tüskés; amiloid vagy nem.

Életmód: szaprofiton.

Előfordulás: fenyőavaron, korhadt fán, mohos erdei talajon, tőzegmohában, egy faj égésnyomon.

Myxomphalia Hora Békagomba

Termőtest: kicsi; békagomba vagy tölcsérgomba habitusu.

Kalap: többé-kevésbé domboru-köldökös; zselatinos epikutisszal; széle nedvesen bordázott; feketésbarna, gyakran kihalványodik.

Lemez: ivelten tönkre ránő vagy lefutó; fehér vagy szürkés.

Tönk: sima, kalapszinű.

Spóra: elliptikus; sima; amiloid.

Életmód: szaprofiton.

Előfordulás: egyik faj égésnyomon, másik csupasz talajon, harmadik alpesi fenyvesben.

Xeromphalina R. Mre. Szegfűgomba

Termőtest: kicsi; békagomba habitusu; de szegfűgombára emlékeztető; szívós tönkű; sárga, rókabarna.

Kalap: harangalaku, domboru-köldökös; áttetszően bordázott; csupasz, az egyik faj szemcsézett.

Lemez: lefutó vagy szélesen a tönkre nő, gyakran erezett.

Tönk: deres vagy az egyik faj finoman szálás.

Spóra: elliptikus; sima; amiloid.

Életmód: szaprofiton.

Előfordulás: korhadt fenyőfán, füves fenyőerdőben, tőzegmohában.

Baeospora Sing.

Termőtest: kicsi.

Kalap: domboru majd lapult; fehérén deres, pelyhes; husbarna, szürkésokker.

Lemez: szabad; nagyon szoros; egyik fajnál fehér, a másikon lila, szürkéslila.

Tönk: porcos; egyik fajnál deres, gyökerező, vörösbarna, másikon csupasz, szürke, szürkésbarna.

Spórapor: fehér.

Spóra: elliptikus; kicsi; sima; amiloid.

Életmód: szaprofiton.

Előfordulás: egyik faj tobozon, a másik korhadt fán nő.

Flammulina Karst. Fülőke

Termőtest: kis-középtermetű; fülőke habitusu.

Kalap: domboru majd kiterül; nyálkás; sárga, rozsdasárga.

Lemez: tönkhöz nő; széles; okkersárga.

Tönk: elvékonyodó, csaknem gyökerező bázisu; bársonyos; csucsán sárgás, lefelé feketésbarna, olivfekete.

Spórapor: fehér.

Spóra: elliptikus; sima; inamiloid; nem cianofil.

Életmód: szaprofiton, vagy gyengültségi parazita.

Előfordulás: lomb- és fenyőtuskón, gyökéren, egy faj a tövises iglice gyökerén; ősszel-télen nő.

Rhodotus R. Mre. /palmatus/ /Tönkös/ kacs Kagomba

Termőtest: középtermetű.
Kalap: domboru; széle begöngyölt; erősen eres, ráncolt; élénk rózsaszínű, narancsrózsza, husszinű.
Lemez: tönkhöz nő; halványrózsza, husrózsza.
Tönk: gyakran excentrikus; többnyire csoportos; halványrózsás.
Hus: gyümölcsszagu.
Spórapor: rózsaszín.
Spóra: kerek; szemcsés.
Cisztida: nagy, csőrszerű nyulvánnyal.
Életmód: szaprofiton.
Előfordulás: elszáradt lombosfán.

Entolomataceae Döggombafélék családja

Rhodocybe R. Mre. Álcölöpgomba

Termőtest: kis-középtermetű; fülőke, békagomba vagy pereszke habitusu; fehér, szürkés, husbarna, narancsszinű.
Kalap: domboru, ellaposodó, majd többékevésbé benyomott; széle több fajnak fiatalon begöngyölt, idősen gyakran hullámos; csupasz, egy-egy fajderes, szálas, nemezes.
Lemez: lekerekítetten-szélesen tönkre nő vagy lefutó; rózsaszín, egy-egy fajnál szürke, szürkésbarna.
Hus: több faj lisztszagu; vannak enyhe és keserű fajok; egy faj feketedik.
Spórapor: rózsaszín, ritkábban szürkésbarna.
Spóra: kerek vagy elliptikus; finoman szemcsézett; nem amiloid; cianofil.
Életmód: szaprofiton.
Előfordulás: lomb- és fenyőerdőben.

Clitopilus Kummer Lisztgomba

Termőtest: kis-nagytermetű; tölcsérgomba vagy laskagomba habitusu; szürke vagy fehér.
Kalap: egyes fajok domboruak, puposak majd bemélyedők, mások vese- vagy lapátalakuak; gyakran hullámos szélű; felülete lehet bársonyos.

Lemez: egyes fajoknál mélyen lefutó, másoknál legyezőszerű; rózsaszín vagy halványiszürkés.
Tönk: gyakran oldaltálló, excentrikus, egyes fajoknál rövid vagy hiányzik.
Hus: több faj lisztszagu, egy gyümölcsre emlékeztet.
Spórapor: rózsás.
Spóra: elliptikus, orsószerű, 6 vagy 8 hosszanti bordával.
Életmód: szaprofiton.
Előfordulás: lomb- és fenyőerdőben, egyesek fán vagy növényi maradványon, egy faj gyomgombaként a csiperketenyészetben.

Entoloma /Fr./ Kummer Döggomba

Az alnemzetségek nagy különbözősége miatt itt csak az azonos bélyegeket emeljük ki.

Spórapor: rózsaszín, rózsásbarna.
Spóra: szögletes; hegyes vagy tompa sarkokkal; azonos átmérőjű-hosszukás; többnyire nagy olajcseppel; cianofil; nem amiloid.
Életmód: szaprofiton, tövisalja gomba és rokonai mikorizások.

Entoloma Fr. alnemzetség Döggomba

Termőtest: közepes-nagytermetű; többnyire husos fajok.

Kalap: domboru vagy pupos, néhány faj idő-sődve benyomott lesz; egyik csoport tagjainál szálás, pikkelyes, szürke, barna, a másik csoportnál csupasz, szürke, barna, a harmadiknál csupasz, fehér vagy ibolya, kék; gyakran higrofán.

Lemez: öblösen a tönkre nő; több fajnál távolálló; fiatalon fehér vagy szürkés, egy fajnál sárgás, majd rózsás vagy szürkésbarna.

Tönk: szálás; bázis több fajnál fehér.

Hus: több faj lisztszagu, egy nitrózusszagu.

Termőhely: lomb- és fenyőerdőben, réten, egy-egy faj tőzegmohában, tövisalja g. és rokonai rózsafélék alatt.

Leptonia /Fr./ Qué. alnemzetség Pitykegomba

Termőtest: kis-középtermetű; vékonyhusu.

Kalap: domboru majd benyomott-köldökös, egy-egy faj csucsos; csupasz vagy pikkelyes, szálás; több faj széle bordázott; egyik csoport tagjainál fehér vagy rózsás, a másiknál kék vagy ibolyás, két másik csoportnál barna, szürkésbarna, egy faj zöldes.

Lemez: kissé lefutó vagy öblösen tönkre nő; fiatalon fehér vagy egyeseknél kék /egy fajnál zöldes/, élének színe néhány fajnál eltér a lemez felületének színétől.

Tönk: két csoport tagjainál kékes vagy ibolya, a többinél kalapszínű, bázis néhány fajnál fehéres.

Termőhely: réten, erdőben, moha között, két faj fán.

Nolanea /Fr./ Quél. alnemzetség Kupakgomba

Termőtest: kis-középtermetű; vékonyhusu.

Kalap: többnyire kupos, harangalaku, egyik csoport tagjainál kis csuccsal, a másikonál anélkül; néhány faj bordázott szélű; egyik csoport tagjainál sárgás, a másik kettőnél szürkés vagy barnás.

Lemez: csaknem szabad vagy lekerekítetten a tönköt érintő; fiatalon fehér, szürke, később rózsás, szürkésbarna, két faj sötétbarna.

Hús: több faj liszt-, uborka- vagy halszagu.

Termőhely: erdőben, réten, moha között.

Claudopus W.G.Smith alnemzetség Sutagomba

Termőtest: apró-kistermetű; kacskagomba habitusu. Kalap: félgömb vagy kerek, később köldökös vagy kagylóformájú, lebenyes; szálás vagy nemezes; fehér vagy szürke.

Lemez: lefutó, többnyire távolálló; szürkés, majd szürkésrózsás.

Tönk: excentrikus, oldaltálló; igen rövid.

Termőhely: korhadt fán, talajon, gombán.

Eccilia /Fr./ alnemzetség Köldökösgomba

Termőtest: apró-kistermetű; tölcsérgomba, békagomba habitusu.

Kalap: benyomott, tölcsérformájú-köldökös; széle többé-kevésbé bordázott; csupasz, deres vagy szálás; egyik csoport tagjainál fehéres, a másikonál krém vagy okkeres.

Lemez: többé-kevésbé erősen lefutó, gyakran távolálló.

Tönk: egyik csoportnál fehér, a másiknál más színű.

Hús: több faj lisztszagu.

Termőhely: nedves réten, füves erdőszélen, két faj tőzegmohában.

Pluteaceae *Kotl.:Pouz.* Csengettyűgombafélék családja

Volvariella Speg. Bocskorosgomba

Termőtest: kis-közép-nagytermetű; galóca habitusu; vékony-vizenyős husu.

Kalap: domboru, harangalaku, majd ellaposodó; tapadós vagy gyapjas, szálás, selymes; fehér vagy szürke.

Lemez: szabad; fiatalon fehér, majd rózsaszín.

Tönk: kalapból kifordítható; többnyire lebe-nyes, fehéres /okkeres/, szürkés bocskora van.

Spórapor: rózsaszín.

Spóra: elliptikus; sima; nem amiloid; cianofil.

Életmód: szaprofiton.

Előfordulás: talajon, korhadt fán és növényen, egy-egy faj gombamaradványon, ill. szalmán nő.

Pluteus Fr. Csengettyűgomba

Termőtest: kis-közép-nagytermetű; vékony-husu, vizenyős.

Kalap: domboru, harangalaku, majd ellaposodik; sima, dudoros, egyes fajok erezett felületűek: kalapbőr az egyik csoportnál zsirosan fénylő vagy néha hamvasan deres /bőrsejtek gömbölyded vagy körtealakuak/, másik csoportnál nemezes, pikkelyes /bőrsejtek megnyult, bunkó- vagy hengeralakuak/, harmadiknál fénylő-szemcsés, pikkelyes /az előbbi két elem-típus keveréke/, a negyediknél csupasz, benőtten szálás, a közepén többé-kevésbé pikkelyes; néhány faj széle bordázott.

Lemez: szabad; fiatalon fehér /egy-egy fajnál sárgás/, majd rózsás; néhány faj éle sötétebb a felületénél.

Tönk: csupasz, szálás, pikkelyes, pontozott.

Spórapor: rózsaszín.

Spóra: tojásformájú; sima.

Keilocisztida: egyik csoportnál koronás tetejű; a többi csoportnál nem, körte-, palack- vagy orsóalaku.

Életmód: szaprofiton, xilofág.

Termőhely: korhadt fenyő- vagy lombosfán.

Amanita Pers.:Hoocker Galóca

Termőtest: közép-nagytermetű.

Kalap: félgömb, harangalaku, majd el-
laposodó; két csoportnál széle
erősen bordázott; csupasz vagy
velummaradvánnyal díszített.

Lemez: szabad; éle többnyire cakk-
zott; fehér /egy faj sárga, né-
hány faj zöldes, sárgás/.

Tönk: több fajnál gumós /lehet pere-
mesen/, egyes fajok gyökerezők;
felülete sima, pelyhes, néhány
kigyóbőrszerűen díszített; sima
vagy bordázott gallérral, egyik
csoport tagjai gallér nélküliek;
több faj bocskoros.

Hus: vizenyős; egyes fajok retek-, burgonya- vagy édeskés sza-
guak; legtöbb fajnál fehér, kalap bőre alatt néhánynál szí-
nezett, egyik faj vörösdik.

Spórapor: fehér, néhány fajnál zöldes.

Spóra: kerekded, széles elliptikus; sima; két csoport tagjai
amiloidok, a többi nem amiloid; nem cianofil.

Életmód: mikorizás.

Termőhely: lomb- és fenyőerdőben.

Limacella Earle Őzlábgomba

Termőtest: kis-nagytermetű.

Kalap: félgömb, domboru majd kiterül; nyálkás.

Lemez: szabad vagy csaknem szabad; fehéres,
sárgás, egy fajnál vöröses.

Tönk: két fajnál nyálkás és gallér nélküli, a
többinél száraz és galléros; felülete csu-
pasz vagy deres, szálás, pelyhes, egy faj-
nál cseppes.

Hus: több faj lisztszagu.

Spórapor: fehér.

Spóra: kerek; sima vagy finoman szemcsés; nem amiloid; nem
cianofil.

Életmód: szaprofiton.

Termőhely: lomb- és fenyőerdőben.

Agaricaceae Fr. Csiperkefélék családja

Agaricus L.:Fr. Csiperke

Termőtest: kis-középtermetű.

Kalap: domboru /lehet szögletes/, majd kiterül, közepe több fajnál bemélyedő; száraz; csoportelválasztó bélyeg, ha felülete csupasz vagy szálas, pikkelyes, egy-egy fajnál cserépszerűen felrepedező.

Lemez: szabad; csoportelválasztó bélyeg, ha fiatalon rózsás vagy szürkés, végül csokoládébarna, éle több fajnál finoman pelyhes.

Tönk: néhány csoportnál gumós, több csoportnál hengeres, csoportbélyeg a tönk tömzsi vagy nyulánk volta; egy csoportnál nincs gallér, egy másiknál csizmaszerű, ill. kettős, és szintén csoportelválasztó bélyeg, ha a gallér lógó vagy felálló, néhány fajnál a gallérnak kocsikerékszerű mintázata van; felülete csupasz, pelyhes vagy szálas.

Hus: ritkán fehéres, néhány faj kissé barnuló, csoportelválasztó bélyeg, ha csak a bőr vagy a bőr és a hus is sárgul, ill. a hus vörösödik; a szag a csoportelválasztásnál szintén fontos /ánizs, mandula, fenol, jodoform/.

Spórapor: biborbarna.

Spóra: elliptikus, gömbölyű; méret csoportelválasztó bélyeg; felülete sima.

Életmód: szaprofiton.

Termőhely: néhány csoport erdőben, néhány erdőn kívül, egyes fajok réten, kertben, trágyán, humuszon nőnek.

Melanophyllum Vel. Őzlábgomba

Termőtest: kistermetű, korpás, lisztes felületű.

Kalap: domboru majd kiterül; szélén gyakran véllumaradvány van; szürkés vagy fehér.

Lemez: szabad; egyik faj vérvörös, másik kékeszöld.

Spórapor: zöldes, ill. rózsásbarna.

Spóra: egyik fajnál széles elliptikus, sima; másiknál majdnem veseformájú és finoman pontozott.

Életmód: szaprofiton.

Termőhely: lomb- és fenyőerdőben vagy mohos talajon.

Chamaemyces Batt.:Earle Őzlábgomba

Termőtest: kicsi-középtermetű.

Kalap: domboru; egyik faj nedvesen tapadós, másik száraz; fehéres, okkeres foltokkal; gyakran ráncolt.

Lemez: szabad; szoros; fehéres.

Tönk: tölcsérszerű gallérral /általános burok maradványa/, gallérzóna alatt kalapszinű.

Spórapor: okkeres-krém.

Spóra: széles elliptikus; sima; nem amiloid, cianofil.

Életmód: szaprofiton.

Termőhely: erdőben, füves, bokros helyen.

Cystolepiota Sing. Őzlábgomba

Termőtest: kis-középtermetű; Őzlábgomba habitusu; poros, lisztes, gyapjas, pelyhes /szferociszták miatt/.

Kalap: harangalaku-domboru majd kiterül, közepén gyakran lapos puppal.

Lemez: szabad vagy lekerekítetten tönköt érintő; fehéres, sárgás.

Tönk: mulékony, vékony gallérkája van.

Hus: egy faj világitógázzsagu, a többi szagtalan.

Spórapor: fehér-krém.

Spóra: elliptikus; sima; nem amiloid; cianofil.

Életmód: szaprofiton.

Termőhely: erdőszélen, erdőben, bokrok alatt.

Lepiota /Pers./ S.F.Gray em. Pat. Őzlábgomba

Termőtest: kis-középtermetű.

Kalap: kupos-harangalaku, végül ellaposodik, közepén kis pup marad; felületén többnyire koncentrikusan elhelyezkedő, alapszinnél sötétebb pelyhek, szemcsék vannak, közepe csupasz vagy bársonyos, egyik csoportnál kupszerű pikkelyek vannak.

Lemez: szabad; gyakran hasas; többnyire szoros; fehér, néhány fajnál sárgás vagy halvány rózsás.

Tönk: gallér vékony, hártvány, egyes fajoknál pókhálószerű vagy övszerű, több fajnál mulékony, néha hiányzik; a gallérzóna alatt gyakran pikkelyes, pelyhes, gyapjas, szálas, szemcsézett.

Hus: fehér, egyes fajoknál vörösdhet; több faj jellegzetes, gyakran undorító szagu /L. cristata/, néhány édeskés vagy gyümölcsillatu.

Spórapor: fehér, krémszinű.

Spóra: egyik csoportnál lövedékszerű, többnyire jól látható, oldaltálló sarkantyúval, másiknál orsóalaku, nem sarkantyus, harmadiknál elliptikus vagy többnyire tojásalaku; nagyrészt nem amiloid; csirapórus nincs.

Életmód: szaprofiton.

Termőhely: erdőben, erdőszélen, bokros helyen, réten, kertben, gyakran bolygatott helyen, növényi maradványon, egy faj mohában nő.

Sericeomyces Heinemann Őzlábgomba

Termőtest: kistermetű.

Kalap: domboru majd kiterül; pupos; szálas-selymes, néha pelyhes; száraz vagy kissé tapadós.

Lemez: szabad; szoros; fehér vagy kissé okkeres.

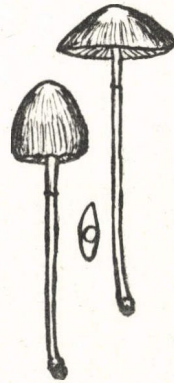
Tönk: hártvás, tölcsérformájú gallérral.

Spórapor: fehér.

Spóra: orsóalaku vagy elliptikus, kihuzott csuccsal; sima.

Életmód: szaprofiton.

Előfordulás: erdőben, bokros helyen.

Macrolepiota Sing. Őzlábgomba

Termőtest: nagy; általában husos.

Kalap: kupos, félgömb-harangalaku, végül tányérszerűen kiterül, közepén pupos; felületén barna, felszakadozó, tetőcserépszerű vagy finom, néha csak korpás pikkelyek, pelyhek vannak; közepe sima, egyes fajoknál csillagszerű.

Lemez: szabad; széles, hasas; tönk körül gyűrűbe nőtt össze /kollárium/, fehér, idősen egyes fajoknál rózsás.

Tönk: mozdítható, vastag, kettős vagy egyszerű gyűrűje van; bázisa többékevésbé nagy gumóval; csupasz vagy kigyóbőrszerűen diszitett.

Hús: vattaszerű; legtöbb fajnak fehér, néhánynak vörösdik, egynek sárguló.

Spórapor: általában fehér, egy fajnak rózsaszínű.

Spóra: nagy /8-9 µm fölötti/; erős csirapóruszal; vastag falu; sima.

Életmód: szaprofiton.

Termőhely: erdőben, erdőszélen, réten.

Leucoagaricus /Locq./ Sing. Tarlógomba /Őzlábgomba/

Termőtest: kis-középtermetű.

Kalap: domboru, harangalaku, több faj kiterül és gyengén pupos; csupasz vagy szemcsés, selymes, nemezes, szálas-pikkelyes.

Lemez: szabad, egyes fajoknál a tönk körül gyűrűbe összenő /kollárium/; fehér, krém-színű.

Tönk: a fajok többsége gumós, egy faj gyökeres; gallér hártyás, felálló vagy övszerű; egy-egy fajnak micéliumrizoidja, ill. gyenge bocskora van.

Hus: fehér, vannak barnuló, sárguló, vörösödő fajok.

Spórapor: fehér, krém, krémrózsa.

Spóra: elliptikus; kicsi /10 μ m alatti/ csirapórus van; sima, nem amiloid.

Életmód: szaprofiton.

Előfordulás: réten, erdőben, kertben, gyakran homokos helyen, két faj üvegházban nő.

Leucocoprinus Pat. Bordás-őzláb gomba /Őzláb gomba/

Termőtest: kis-középtermetű; vékonyhusu; tintagomba habitusu.

Kalap: harangalaku-domboru, majd többnyire kiterül, széle az egyik csoportnak kifejezetten bordázott, a másiknak nem, vagy csak alig.

Lemez: szabad vagy felkanyarodó; fehér-krémszínű, egyes fajok sárgás, okkerbarna színűek.

Tönk: bunkószerű vagy gumós, orsóalaku; pelyhes, hártyás vagy eltűnő gallérral; szklerociumos és micéliumrizoidos fajok is vannak; néhány faj felülete pelyhes, szálas.

Hus: egyik csoport vörösödik, a másik nem.

Spórapor: fehér, sárgás.

Spóra: elliptikus; sima; csirapórusal /ritkán anélkül/.

Életmód: szaprofiton.

Előfordulás: erdőben, bokros helyen, fán, trágyán, egyesek üvegházban, fűrészponton nőnek.

Cystoderma Fay Szemcsés-őzláb gomba /Őzláb gomba/

Termőtest: kis-középtermetű.

Kalap: domboru, majd ellaposodik, közepén többnyire tompa puppall; szemcsés, apró pikkelyes /szferociszták/, egyik fajnál ráncolt.

Lemez: tönköt kissé érintő, csaknem szabad; fehér, krém, husrózsás.

Tönk: felfelé álló, fiatalon tölcserformájú gallér vagy gallérszerű zóna felett csupasz, alatta és a gallér külső része szemcsés, apró pikkelyes /szferociszták/.

Hus: több fajnál dohos, kellemetlen szagu. Spórapor: fehér.

Spóra: széles elliptikus, majdnem kerek; kicsi /8,5 μ m alatti/; sima; a fajok egy része amiloid, másik része nem amiloid.

Életmód: szaprofiton.

Előfordulás: lomb- vagy fenyőerdőben, mohos talajon.

Squamanita Imbach Pikkelyes-galóca

Termőtest: kis-nagytermetű; többnyire általános burokkal /szferociszták/.

Kalap: félgömb, majd lapult kupszerű, pupos; felülete sugarasan szálas-pikkelyes.

Lemez: tönköt érintő vagy szélesen ránő, majdnem lefutó.

Tönk: répaszerűen megvastagodó vagy szklerociumjellegű nagy gumóval; gallér gyenge vagy hiányzik; többnyire szálas, pikkelyes; egyik faj csoportos.

Hus: egyes fajok kellemetlen szaguk.

Spórapor: piszkos rózsás vagy fehér.

Spóra: elliptikus; sima; egyes fajok amiloidok, mások nem; klamidospóra is van.

Életmód: szaprofiton? /még további tanulmányozás szükséges/.

Előfordulás: mohos erdőben; egyik faj nedves, füves helyen, másik ártéri erdőben nő.

Phaeolepiota R.Mre. /aurea/

Termőtest: nagytermetű; élénk aranyárga, narancssárga.

Kalap: félgömb-domboru, ritkán pupos; barnás szemcsékkel, pontokkal diszített.

Lemez: szabad; rozsdasárga.

Tönk: felfelé álló, tölcserű gallér felett csupasz, alatta és a gallér külső részén barnán szemcsézett.

Spórapor: rozsdabarnás.

Spóra: elliptikus, orsószzerű; sima, kissé érdes.

Életmód: szaprofiton, nitrofil faj.

Előfordulás: erdőben, erdőszélen, bokros helyen, különösen csalánosban.

Endoptychum Czern. /agaricoides/ /Lemezes/ pöfeteg

Termőtest: kis-középtermetű; közepén hengeres, szivacsos oszlop vonul végig. Fejrész: tojás-, körteformájú, vagy tompán kupos; sima vagy bőrnemű, gyakran kissé rendezetlenül pikkelyes; fiatalon fehér, majd piszkos okkersárgásbarnás.

Lemez: az oszlop és a peridium között van; vékony; szoros; redőzött.

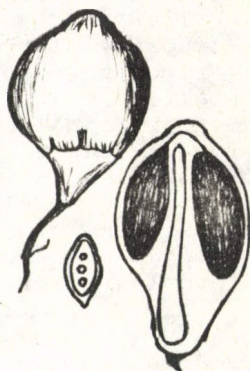
Tönk: rövid; csucsá bővülő.

Spórapor: barna.

Spóra: kerek, tojásformájú; sima; csirapórus nincs.

Életmód: szaprofiton.

Előfordulás: száraz, homokos helyen, réten, akácosban, kéttűs fenyőerdő szélén.

Coprinaceae Roze: *Overeem* Tintagombafélék családja

Coprinus /Pers.: S.F.Gray Tintagomba

Termőtest: apró-középtermetű, határozni csak fiatal példányok alapján lehet.

Kalap: kupos, harang-, tojásalakú, egyes fajok kiterülnek; széle ráncos, bordázott; egyik csoportnál csupasz, a másikon bársonyos, deres; a harmadik csoportnál csillámló-korpás vagy sötétebb színű pelyhekkal díszített; a negyediknél többé-kevésbé szálas vélum van; az ötödiknél többé-kevésbé lisztes, többnyire fehéres, könnyen letörölhető vélummal; a hatodiknál a kerek sejtekből álló vélum sima vagy HCl-ben oldódó szemcsékkel díszített; hetediknél a vélum sejtfala megvastagodó vagy HCl-ban nem oldódó bibircsek vannak rajta.

Lemez: szabad, fehér majd fekete, végül elfolyósodik.

Tönk: csöves; törékeny; csupasz vagy deres, pelyhes-lisztes, szálas; egyes fajok gallérosak; néhány gyökerező vagy gumós; két fajnak rókaszerű ozoniumuma, egynek szkleróciuma, néhánynak bocskorszerű bázisa van; gyakran csoportos.

Hus: elfolyósodik; általában szagtalan, néhány fajnak jellegzetes: trágya, élesztő szaga van.

Spórapor: sötétbarna, fekete.

Spóra: legtöbb fajnál elliptikus, de van citrom-, bab-, tojás-, püspöksüveg-, szivalaku, háromkaréiyu, hatszögletű spórāju faj is; sima, néhány fajnál szemcsés; gyakran csirapóruossal.

Életmód: szaprofiton; néhány faj rövid, efemer életű.

Előfordulás: erdőben, bolygatott helyen, fatuskón, trágyán, egyesek üvegházban, barlangban, tűznyomon, mohában nőnek.

Montagnea Fr. /arenaria/

Termőtest: kis-nagytermetű; tintagomba habitusu, de megfásodik.

Kalap: domboru majd ellaposodik, végül behorpad, szélén felpöndörődő fekete lemezeket visel; okkerszínű; fiatalon általában vélummal burkolt.

Lemez: gyakran hullámosan fodrozott, pöndörődő; nem folyósodik el.

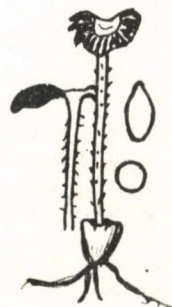
Tönk: fölfelé elvékonyodó; kemény, fás; alapszine fehér és sárgás elszórt pikkelyekkel, szálakkal diszitett; beszáradva barázdás lesz; alján okkerszínű bocskor van, hosszu micéliumzsinórral.

Spórapor: biborfekete.

Spóra: egy példányon belül is nagysága változó /4-20 μ m hosszú/, tojásformāju-hengeres, porosodó.

Életmód: szaprofiton.

Előfordulás: száraz, homokos helyen vagy sztyeppvegetációban.

Panaeolus /Fr./ Quél. Trágyagomba

Termőtest: kis-középtermetű; vékonyhusu.

Kalap: harang, félgömb, tojásformāju, kupos; szélén gyakran vélummaradvány van; gyakran higrofán; csupasz.

Lemez: tönköt érintő, csaknem szabad; hasas; eleinte szürkés-fehéresen foltos /spórák nem egyszerre érnek/, végül egységes fekete lesz; éle több fajnak fehéres.

Tönk: vékony; üreges; gyakran deres, cseppes.

Spórapor: sötétbarna-fekete.

Spóra: nagy /10 μ m felett/; elliptikus, egyik fajnál citromformāju; vastagfalú; sima, csirapórus van.

Életmód: szaprofiton.

Előfordulás: réten, erdőben, mohos helyen, tárgyan.

Panaeolina R. Mre. /foenisecii/ /Réti/ trágyagomba

Termőtest: kicsi; vörösbarna, később kihalványodik; trágyagomba habitusu.

Kalap: félgömb, később kiterül, ellaposodik; csupasz.

Lemez: tönköt érinti.

Spórapor: biborbarna.

Spóra: elliptikus; szemcsés; csirapórus van.

Életmód: szaprofiton.

Előfordulás: réten, erdőszélen.

Anellaria Karst. Trágyagomba

Termőtest: kis-középtermetű.

Kalap: tojás-harangalaku; tapadós; sima-ráncos; fehéres, krémokker, agyagszinű.

Lemez: csaknem szabad; hasas; fekete, éle fehéres.

Tönk: egyik faj selymes-szálás, hártvás gallérral, a másik deres és nem galléros; többé-kevésbé gumós bázisu.

Spórapor: feketésbarna.

Spóra: nagy /15 μ m feletti/; elliptikus, kissé hatsarkos; csirapórus van.

Keilocisztida: tartalma ammóniától nem sárgul meg.

Életmód: szaprofiton.

Előfordulás: trágyán /ló, tehén/, legelőn.

Psathyrella /Fr./ Quél. Porhanyósgomba

Termőtest: kis-középtermetű; törékeny.

Kalap: kupos-harangalaku, ritkán domboru, majd ellaposodik; egy-egy faj bordázott; gyakran ráncolt felületű és csupasz; több faj higrofán: csoporbélyeg, ha szélén vélummaradvány van, három csoport tagjai erősen vagy kissé szálásak-pikkelyesek.

Lemez: szabad, vagy tönköt szélesen érintő, ill. ránc; egyik csoportnál könnyező; néhány fajnál bibor vagy lilás árnyalattal, éle egyes fajoknál fehér, piros vagy rózsaszín.

Tönk: vékony, belül üreges; egyik csoportnál gyökerező; több fajnál eltűnő részleges vélum van, néhány galléros vagy csak a gallérzóna marad meg; felülete csupasz vagy deres, egyeseknél szálás, pikkelyes; gyakran csoportos.

Spórapor: feketésbarna, fekete, egyeseknél husbarna árnyalattal.

Spóra: három csoportnál nagy /10 µm feletti/; többnyire elliptikus vagy hengeres, néhány fajnál citrom- vagy vesealaku; sima, egyik csoportnál szemcsés.

Cisztida: egyik csoportnál csak keilocisztida van, pleurocisztida nincs, egy másiknál vastagfalú, kristálycsucos metuloidok vannak.

Életmód: szaprofiton.

Előfordulás: erdőben, utszélien, faanyag körül, fán, homokon, füves helyen, kertben, egy-egy faj égésnyomon, trágyán, mohában.

Bolbitiaceae Sing. Kérészgombafélék családja

Conocybe Fay Szemétgomba

Termőtest: kicsi; törékeny; vékonyhusu, /egy faj fakógomba habitusu, közép-termetű, husos/.

Kalap: kupos, harangalaku, félgömb; felülete bársonyos /bőr sejtes szerkezetű/, széle többé-kevésbé bordázott, egy-egy faj higrofán.

Lemez: csaknem szabad, rozsdabarna.

Tönk: több fajnál bordázott; egyik csoportnál szálás, bársonyos /fejes és szőrszerű kaulocisztidákkal/, másik csoportnál deres, lisztes /csak fejes kaulocisztidákkal/; bázis több fajnál gumós; egy-egy faj gyökerező.

Spórapor: rozsdabarna.

Spóra: elliptikus; sima, egy fajnál pontozott; csirapórusa van.

Életmód: szaprofiton.

Előfordulás: réten, erdőben, utszélien, trágyán, egy-egy faj égésnyomon.

Pholiotina Fayod Harang-szemétgomba /Tőkegomba/

Termőtest: kicsi; törékeny; vékonyhusu.

Kalap: kupos, félgömb, néha tompa puppal; szélén egyes fajoknál vélummaradvány van, más fajok felülete deres /bőr sejtes/, több faj széle bordás; gyakran higrofán.

Lemez: csaknem szabad, okker-rozsdabarna.

Tönk: a fajok egy része galléros /néhány fajnál ez bordázott/, vagy

gallérvonása van, egyeseknél mulékony vélum van; felülete egyeseknél bordázott vagy deres; néhány faj gumós.
Spórapor: rozsdabarna, okker.
Spóra: elliptikus; sima, két fajnál finoman szemcsés; csirapórus van /egy fajnál nincs/.
Életmód: szaprofiton.
Előfordulás: erdőben, parkban, bokros, füves helyen, egy-egy faj trágyán, ill. égésnyomon.

Bolbitius Fr. Kérészgomba

Termőtest: kis-középtermetű; nagyon törékeny; vékonyhúsú; tintagomba habitusu.
Kalap: tojás-félgömbalaku, majd kiterül, nyálkás; széle erősen bordázott, redőzött; egyik faj eres-hálózatos felületű.
Lemez: szabad; világos vagy okker, majd rozsdasárga, rozsdabarna.
Tönk: nagyon törékeny, finoman deres, pelyhes vagy sima.
Spórapor: rozsdabarna.
Spóra: elliptikus; sima; csirapórus van.
Életmód: szaprofiton.
Előfordulás: talajon, bolygatott helyen, erdőben, trágyán, fűben, egy faj korhadt fán nő.

Agrocybe Fayod Rétgomba /Tőkegomba/

Termőtest: kis-nagytermetű.
Kalap: félgömb-harangalaku, majd ellaposodik; csupasz, matt száraz, egy-egy faj nedvesen tapadós, sima, néha berepedezett; egyesek kissé higrofánok.
Lemez: öblösen vagy kis foggal a tönkre nő; halvány majd piszkosbarna, dohánybarna lesz.
Tönk: szálas, deres vagy csupasz; egyik csoport galléros, a másik csoport nem; egyik faj bázisa micéliumszálalás, egy másik szklerociumos.
Spórapor: egyik csoportnál sötét piszkosbarna, a másiknál piszkos rozsdabarna.
Spóra: elliptikus, tojásformájú; sima; többnyire csirapórusal.
Életmód: szaprofiton.
Előfordulás: réten, erdőben, kertben, bolygatott területen, homokon, fán.

Strophariaceae Sing.:Smith Harmatgombafélék családja

Stropharia /Fr./ Quél. Harmatgomba

Termőtest: kis-középtermetű.

Kalap: domboru, félgömb- vagy harangalaku, majd ellaposodik; nyálkás, tapadós, néha száraz; vélummaradványoktól gyakran pelyhes.

Lemez: tönkre szélesen vagy öblösen ránő; lilásbarna, lilásszürke, éle néhány fajnál fehéres.

Tönk: tartós vagy mulékony gallérral /egyes fajoknál bordázott/; gallér alatt csupasz, pelyhes vagy pikkelyes.

Spórapor: lilásbarna, lilásszürke, umbrabarna.

Spóra: elliptikus vagy mandulaformájú; sima; csirapórossal.

Életmód: szaprofiton.

Előfordulás: fán, talajon, kertben, füves helyen.

Hypholoma /Fr./ Kummer Kénvirággomba

Termőtest: kis-közepes; ritkán nagy.

Kalap: domboru, félgömb, gyakran púpos, idővel ellaposodik; nem vagy alig higrofán; száraz vagy tapadós; szélén fiatalon vélummaradvány lehet.

Lemez: tönköt érintő vagy szélesen tönkre ránő; eleinte sárgás, halványzöldes vagy szürkés, később zöldesbarna, olivbarna lesz, éle több fajnál fehéres.

Tönk: egyes fajok szálasak, pelyhesek; egy faj gyökerező; fiatalon pókhálószerű vélum van, mely eltűnik; nem galléros; több faj csoportos.

Hus: nyhe vagy több faj keserű, vagy kesernyés ízű.

Spórapor: szürkésibolyás, feketésibolyás, szürkésbarna.

Spóra: elliptikus; sima; csirapórus van.

Életmód: szaprofiton.

Előfordulás: korhadt fán, mohában /tőzegmohában/, fűben.

Psilocybe /Fr./ Quél. Porhanyós-, Szemét-, Harmatgomba

Termőtest: kistermetű; sárgásbarna, barna.

Kalap: félgömb, kupos-harangalaku, gyakran kis puppal; többé-kevésbé ragadós; nem, vagy csak finoman, néhány faj erősebben bordázott szélű; egyes fajok szélén vé-lummaradvány lehet.

Lemez: szélesen vagy felkanyarodóan tönkre nő, esetleg kissé lefutó; fiatalon szürkés-barnás, majd sötét-, dohány-, rozsdá-, bibor- vagy szürkésbarna; éle több faj-nak világosabb vagy fehéres.

Tönk: csupasz vagy szálas, pelyhes, deres, egyes fajoknál fehéres fátyolmaradvá-nyok lehetnek rajta; egyik faj gyöke-rező; néhány zöldes színű.

Spórapor: sötétbarna.

Spóra: elliptikus, egy fajnál lencseformájú; sima; csirapó-rus van.

Életmód: szaprofiton.

Előfordulás: ágon, kertben, trágyán, tőzegmohában, füves he-lyen, levélen.

Pholiota Kummer Tőkegomba, Lánggomba

Termőtest: kis-nagytermetű.

Kalap: domboru, majd ellaposodik; széle gyakran begöngyölt; egyik csoportnál lenyomott vagy felálló pikkelyekkel, egy másiknál csupasz vagy gyakran eltűnő fehéres fátyolpelyhekkkel; száraz vagy gyakran nyálkás.

Lemez: lekerekítetten vagy öblösen tönköt érintő, egyes fajoknál kissé lefutó; sárgás, szürkésbarna, majd barna, oliv- vagy rozsdabarna.

Tönk: gyakran oldaltálló; szálas, pelyhes, vékonyka gallérja vagy többnyire egyértelmű gallérvonalja van; alatta általában szálas, pelyhes, pikkelyes; száraz, néhány fajnál nyálkás.

Spórapor: agyagbarna, ritkábban kissé rozsdá- vagy sötétbarna.

Spóra: elliptikus, gyakran kissé babalaku; sima; gyenge csi-rapóruossal.

Életmód: szaprofiton, több faj xilofág.

Előfordulás: korhadt fán vagy növényi maradványon, egy-egy faj talajon, tőzegmohában vagy égésnyomon nő.

Kuehneromyces Sing.:Smith Tőkegomba

Termőtest: kicsi.

Kalap: domboru majd kiterül, gyakran kis puppall; csupasz; széle bordázott; nedvesen higorfán, sárgásbarna, fahéjbarna, szárazon okkersárga.

Lemez: tönkre ránő, kissé lefutó; vékony; szoros; agyagbarna, dohánybarna.

Tönk: hártyás vagy felálló gallér alatt az egyik fajnál erősen pikkelyes, a másiknál szálás; csoportos.

Spórapor: rozsdabarna.

Spóra: elliptikus; sima; csirapórus van.

Életmód: szaprofiton, xilofág.

Előfordulás: korhadt fán.

Phaeomarasmius Scherffel Szemétgomba

Termőtest: kicsi; többnyire csucsos pelyhekkel, pikkelyekkel vagy szálakkal, szöszökkel; sárga, sárgásbarna; száraz példányok megnedvesítve újra feléledők.

Kalap: domboru; egyik faj széle ráncolt-bordázott.

Lemez: tönkre ránő; távolálló; rozsdabarna.

Spórapor: mandula-citromformájú; sima; csirapórusal vagy anélkül.

Életmód: szaprofiton, xilofág.

Előfordulás: korhadt fán.

Flammulaster Earle

Termőtest: kicsi.

Kalap: domboru; selymes vagy finoman pikkelyes, korpás /körteformájú vagy kerek szferocisztákkal vagy széles megnyult elemekkel/.

Lemez: tönkhöz érő vagy szabad, sárga, barna.

Tönk: nem galléros; szálás vagy ugyanolyan pikkelyes, pelyhes, korpás mint a kalap.

Spórapor: rozsdabarna-okker.

Spóra: vese, elliptikus, mandula, citrom vagy orsó formájú.

Életmód: szaprofiton.

Előfordulás: többnyire korhadt fán, növényi maradványon, de egy-egy faj mohában, nedves talajon is nőhet.

Tubaria /W.G.Smith/ Gill. Tölcsér-szemétgomba /Szemétgomba/

Termőtest: kis-középtermetű.

Kalap: domboru, majd teljesen ellaposodik, végül egyes fajok közepe benyomott vagy püpos, csucsos; száraz, matt; szélén gyakran fátyolmaradvánnyal; több faj higrofán és bordázott szélű.

Lemez: szélesen a tönkhöz nőtt vagy többé-kevésbé lefutó; fahéjbarna, egyik faj okkersárga; fiatalon szálas fátyol fedí.

Spórapor: világosokker-rozsdabarna.

Spóra: elliptikus vagy citromalaku; sima; csirapórus nincs.

Keilocisztida: hengeres, kissé hasas vagy fejes.

Életmód: szaprofiton.

Előfordulás: nedves talajon, korhadt fán, egy faj galagonya alatt nő.

Crepidotaceae /Imai/ Sing. Kacszagombafélék családja

Simocybe Karst.

Termőtest: kicsi; Naucoria habitusu.

Kalap: domboru, majd ellaposodó, néha bemélyedő; finoman bársonyos, deres vagy csupasz.

Lemez: tönkre ránő vagy kissé lefutó; szürkésbarna, éle sárgás vagy fehéres.

Tönk: egyik fajnál igen kicsi, excentrikus, a többinél jobban kifejlődött, központi helyzetű; deres.

Spórapor: barna.

Spóra: egyik fajnál széles elliptikus, másoknál vesealaku; sima; többnyire nincs csirapórus.

Életmód: szaprofiton.

Előfordulás: korhadt fán vagy más növényi maradványon.

Crepidotus /Fr./ Kummer Kacszagomba

Termőtest: kicsi.

Kalap: kagyló-, legyezőformájú vagy kör alakú; bőr alatt zselatinszerű réteggel; legtöbb fajnál szálas, pikkelyes, selymes, bársonyos.

Lemez: kissé lefutó vagy lekerekített; fehéres /egy-egy fajnál sárga/, majd agyag- vagy szürkésbarna, néhány fajnál vöröses árnyalattal.

Tönk: nincs vagy nagyon rövid; gyakran oldaltálló, csutkászerű.

Spórapor: rozsdá-, okker-, dohánybarna.

Spóra: kerekded, keskeny-széles elliptikus, mandula- vagy orsóformájú; egyik csoportnál sima, másiknál pontozott vagy szemcsés.

Életmód: szaprofiton.

Előfordulás: korhadt fán vagy növényi maradványon, ritkán talajon, egy-egy faj élő mohában, nedves helyen nő.

Cortinariaceae Roze

Pókhálósgombafélék családja

Inocybe Fr. Susulyka

Termőtest: kis-középtermetű.

Kalap: a legtöbb faj kupos, harangalaku, közepe pupos majd kiterül, de a pup megmarad, egyik csoportnál domboru, de nem pupos közepű; felülete ritkábban csupasz, gyakrabban sugarasan szálas, selymes, pikkelyes, nemezes, két csoport tagjainál sűrűn pelyhes, pikkelyes, gyapjas; több faj fátyolmaradvánnyal díszített, gyakran csak a szélén.

Lemez: öblösen, ritkán szélesen tönkre nő vagy tönköt érintő; fiatalon nagyon sok fajnál mülékony, pókhálószerű fátyol fedi; fiatalon halvány, néhány fajnál, ill. egy csoportnál sárgás majd piszkosbarna gyakran oliv árnyalattal, éle több fajnál fehéres vagy világos, pelyhes.

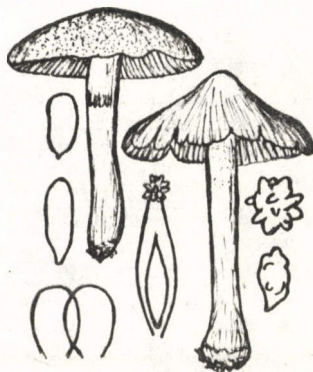
Tönk: gallér vagy gallérszóna ritka; több faj gumós, gyakran peremesen; egyik csoportnál végig deres, egy másiknál csak a tönk felső része deres, míg egy harmadiknál szálas vagy csupasz; figyelni kell a tönk színárnyalatára is: egyik csoportnál legalábbis a csucson lilás, másoknál lehet rózsás, zöldes, husszinű vagy barnás.

Hus: két csoport fajai feltűnően kellemes szaguk: virág, körte, ill. gyümölcs, muskátli vagy édeskés illatu, több fajnak spermaticus, undorító, föld- vagy lisztzaga van; néhány faj vörösdik, zöldül, van feketedő is.

Spórapor: dohánybarna, piszkosbarna.

Spóra: egyik alnemzetségnél babalaku, elliptikus, tojásformájú esetleg orsószerű; sima; a másiknál hosszukás vagy kerek, felülete dudoros, tompa sarkokkal, néhány fajnál csillagformájú.

Cisztida: három csoportnál vékonyfalú, hólyagos, a többi csoport fajainál vastagfalú/metuloid/, csucsán kristállyal.

Életmód: mikorizás, egy faj szaprofiton.

Előfordulás: erdőben, talajon, mohában, bolygatott, bokros helyen, egyik faj fán nő.

Hebeloma Kummer Fakógomba

Termőtest: kis-nagytermetű.

Kalap: többé-kevésbé domboru, fél-gömb alakú, gyakran kupos, majd kiterül; csupasz; legtöbb faj nyálkás, néhány száraz, vélum-pelyhek ragadhatnak rajta; több faj széle fiatalon begöngyölt.

Lemez: többnyire lekerekítetten a tönkre nő, néhány a tönköt érintő; egyik csoport fajainál friss, fiatal állapotban könnyező, később a spóraportól barnafoltos lesz, a másiknál sohasem könnyező, nem foltos, a harmadiknál fiatalon pókháló-szerű fátyol figyelhető meg; éle gyakran fehéres.

Tönk: egy faj kifejezetten galléros, a fátyolos csoportnál vélummaradvány, gyenge gallérezóna lehet, néhány faj gyökerező, a legtöbb faj csucsán korpázottság, pelyhezetség van, lefelé egveseknél szálás, pelyhes, esetleg pikkelyes.

Hus: több faj reteksgazu, néhány kakaó vagy édeskés illatu, esetleg szagtalan; egyesek keserű izűek.

Spórapor: szürkésbarna, rozsdabarna, egy fajnál biborbarna.

Spóra: elliptikus, mandula- vagy citromformájú; ritkán síma, többnyire szemcsés; csirapórus nincs.

Életmód: mikorizás.

Előfordulás: erdőben, egy-egy faj égésnyomon, tőzegmohában.

Naucoria /Fr./ Kummer Szemétgomba

Termőtest: kicsi; vékonyhusu; sárgás-, dohány-, vörös- vagy umbrabarna.

Kalap: domboru, tompa harang vagy pupos; száraz, ritkán nyálkás; csupasz vagy deres, bársonyos, szálás, finoman pikkelyes; gyakran bordás szélű; több faj higrofán.

Lemez: lekerekítetten, öblösen vagy szélesen tönkre nő; fiatalon többnyire mulékony vélum fedí; éle több fajnak fehéres.

Tönk: vékony; gyakran selymes, szálás, pelyhes; gallér nincs, néhány fajnál a fátyolmaradvány szálak, selymes bevonat formájában látható.

Hus: egyes fajok liszt-, retekzaguak vagy gyümölcsillatuak; egy-egy faj keserű.

Spórapor: rozsdabarna, piszkosbarna.

Spóra: nagy /8 μ m feletti/, mandula vagy citromformájú; sima vagy pontozott, szemcsés.

Keilocisztida: egyik csoport tagjainál tompán bunkós vagy kissé fejes, a másiknál bunkós, csőrszerű végződéssel.

Életmód: mikorizás.

Előfordulás: nedves helyen, többnyire éger vagy fűz alatt nő, egy-egy faj tőzegmohában, ill. égésnyomon.

Gymnopilus Karst. Lánggomba /Tőkegomba/

Termőtest: kis-nagytermetű; tőkegomba habitusu; sárga, narancssárga, sárgásbarna, rókaszinű.

Kalap: domboru, majd ellaposodó, nedves időjárás esetén tapadós, kissé nyálkás; csupasz, szálas, pelyhes vagy pikkelyes.

Lemez: tönköt érintő vagy tönkre ránő; néhány fajnál rozsdafoltos.

Tönk: egy faj galléros, a többinél pókhálószerű fátyol és annak többé-kevésbé szálas maradványa látható.

Hus: több faj keserű.

Spórapor: rozsdabarna.

Spóra: elliptikus-mandulaformájú; szemcsés; csirapórus nincs.

Életmód: szaprofiton, több faj xilofág.

Előfordulás: fán, néha tobozon, egy-egy faj égésnyomon, fűben, mohában.

Dermocybe /Fr./ Wünsche Bőrgomba

Termőtest: kis-középtermetű; élénk sárga, vörös vagy barnás, olivszinű.

Kalap: domboru, félgömb gyakran puppal, vagy hegyes csucssal, majd kiterül; csupasz vagy selymes, nemezes, szálas; a higrofánság fontos határozóbélyeg.

Lemez: lekerekítetten tönköt érintő; gyakran széles és többé-kevésbé távolálló; egyik csoport tagjainál fiatalon sárga, sáfrány, narancs, tűz vagy többé-kevésbé olivzöldes, a másiknál vérvörös, cinóber- vagy kármínpiros, pirosbarnás.

Tönk: több fajon övszerű fátyolmaradvány van; fátyol színe gyakran fontos határozóbélyeg.

Spórapor: rozsdabarna.

Spóra: elliptikus, magformájú; finoman szemcsézett.

Életmód: mikorizás.

Előfordulás: savanyu talaju lomb- és fenyőerdőben, néhány faj tőzegmohában, nedves helyen nő.

Cortinarius Fr. Pókhálógomba

Az alnemzetségeket részletesen bemutatjuk, itt csak az azonos bélyegeket emeljük ki.

Termőtest: határozni csak több termőtest alapján, köztük fiatal példányok ismeretében lehet csak.

Tönk: fiatalon pókhálószerű vélum /színe fontos/ van.

Spórapor: világosbarna, sötét rozsdabarna.

Spóra: szemcsézett.

Életmód: mikorizás.

Cortinarius /Fr./ alnemzetség Pókhálógomba

Termőtest: nagy.

Kalap: domboru; széle begöngyölt; szálas, pikkelyes; sötét ibolyás.

Lemez: öblösen tönköt érintő; sötétibolya.

Tönk: bunkószerű-nagy gumós; fátyolmaradványtól gyakran szálasan vagy övszerűen díszített, ibolyáskék.

Hus: KOH-val vörösödő.

Spóra: egyik fajnál mandulaformájú, másikon majdnem kerek; szemcsézett.

Előfordulás: egyik faj lomb-, a másik fenyőerdőben.

Leprocye Mos. alnemzetség Pókhálógomba

Termőtest: kis-középtermetű; floreszcensz anyagot /továbbiakban f.a./ tartalmaz; egyik csoportnál olivzöldes vagy fiatalon okkersárgás /sárga vagy sárgászöld f.a./, másikon barna, gyakran oliv árnyalattal /kékeszöld f.a./, a harmadiknál narancssárga, fahéjnarancs /kékes f.a./, a negyediknél élénksárga, sárgásbarna /többnyire sárga f.a./.

Kalap: domboru, majd kiterül, egyesek puposak vagy kuposak; néha csupasz, általában szálas, pikkelyes, nemezes, selymes; hifák vastagok /6-10 μ m/; egyik csoport tagjainál piros pikkelyes.

Lemez: lekerekítetten tönkhöz nő; több fajnál távolálló; széles.

Tönk: felületén övszerű fátyolmaradvány van /színe több fajnál fontos/, egyes fajoknál a vélumzóna alatt szálas, pikkelyes.

Hus: lugreakció többé-kevésbé feketésbarna; szag néhány fajnál jellegzetes: mozdonyfüst, retek, gyümölcs; egyik csoport tagjai sárgulnak.

Spóra: a legtöbb fajnál kerek széles elliptikus, ritkán hosszabb elliptikus; szemcsés.

Előfordulás: lomb- és fenyőerdőben, főként savanyu talajon.

Phlegmacium /Fr./ Fr. alnemzetség Pókhálósgomba

Termőtest: kis-középtermetű; husos.

Kalap: domboru, félgömb, majd kiterül; nedves időben többnyire nyálkás vagy néhány barna, ill. ibolyás faj száraz /ilyenkor a lugreakció sárga, sárgaperemű, barna/; széle sok fajnak fiatalon begöngyölt; többnyire csupasz, néhány fajnál és egyik csoport tagjainál benőtten szálas; általános és részleges burokmaradvány a kalap szélén egyes fajoknál megfigyelhető; a színe csoportelválasztó bélyeg.

Lemez: lekerekítetten vagy öblösen tönkre nő; több faj széle cakkozott; a fiatal példányok színe fontos csoportelválasztó bélyeg.

Tönk: alakja csoportelválasztó bélyeg /bunkós, hengeres vagy gumós, peremesen gumós/; a pókhálós fátyol /színe fontos határozóbélyeg/ spóraportól megfestve, szálak, néhány fajnál öves zóna formájában megmarad.

Hus: lugreakció fontos csoportelválasztó bélyeg /négy csoportnál van színváltozás a kalapon: az egyiknél sárga, sárgaperemű vagy barna, a másik kettőnél vérvörös, barnászörös, rózsaszín, a negyediknél barna, a többi csoportnál nincs lugreakció/; egyik csoport tagjai lugtól vérvörösek lesznek; egy másik csoporthoz tartozók ammóniától rózsásak lesznek; keserű ízűek egy újabb csoport tagjai; néhány fajnál a szag fontos határozóbélyeg /sok faj dohos, néhány retek-, liszt-, majoranna-, édeskés-, sütemény-, méz-, gyümölcs-, föld-, ánizsszagu/; egyes fajok nyomásra biborszínűek lesznek.

Spóra: mandula, citrom, ritkán orsó vagy egy-egy fajnál, ill. egyik csoportnál kerekded.

Előfordulás: lomb- és fenyőerdőben, egyes fajok bizonyos fajhoz ragaszkodnak.

Sericeocybe P.D.Orton alnemzetség Pókhálósgomba

Termőtest: kis-nagytermetű.

Kalap: domboru, harangalaku, majd kiterül, egyes fajok puposak; nem higrofán; felülete száraz, csak két faj nyálkás,

selymes vagy csillámló, néhány faj szálas vagy pikkelyes; egyik csoport tagjai ibolyás, kékes színűek, a másiknál fehéres, agyagszínű, barna, ritkán rókaszinű.

Lemez: öblösen tönkre nő vagy tönköt érintő; agyagszínű, kékes, ibolyás.

Tönk: hengeres vagy bunkóalaku; több fajnak gallérvonalja vagy néha csaknem hártványos gallérja van, ill. a vélummaradványtól kigyóbórszerűen diszitett vagy zónázott.

Hus: két faj elvágva vörösödik; egy-egy fajnak acetilén-, retek-, gyümölcs-, föld-, édeskés vagy világítógáz szaga van.

Spóra: egyik csoport tagjainál többé-kevésbé kerekded, a másik két csoportnál elliptikus, mandulaformájú; szemcsés vagy pontozott.

Előfordulás: lomb- és fenyőerdőben, gyakran savanyu talajon.

Myxacium /Fr./ Laud. alnemzetség Pókhálósgomba

Termőtest: kis-nagytermetű.

Kalap: domboru, harangalaku, majd kiterül, több faj pupos; egy-egy faj ráncos; többé-kevésbé nyálkás, tapadós, fénylő /legalábbis nedves időben/; csupasz; színe csoportelválasztó bélyeg.

Lemez: szélesen vagy öblösen tönkre nő vagy tönköt érintő; fiatalon több faj kékes, sárgásbarna, végül fahéjbarna, rozsdabarna lesz, éle gyakran világosabb, néha cakkos.

Tönk: hengeres, gyakran orsóalaku, bázisban elvékonyodó, néha bunkós, egyes fajok gyökerezők; nyálkás vagy tapadós /legalábbis nedves időben/; gyakran kékes színű, több fajnak csak a csucson; vélum is gyakran nyálkás; egy-egy fajnál határozott gallérvonal van, de többnyire nincs /csak a sötétebb szálak jelzik a vélumot/, néhányánál övszerűen diszitett, pelyhes, pikkelyes.

Hus: egyik csoport tagjai keserű ízűek, legalábbis a kalapbőr alatt.

Spóra: kékekded, mandulaformájú; szemcsézett.

Előfordulás: lomb- és fenyőerdőben.

Telamonia /Fr./ Loudon Pókhálósgomba

Termőtest: nagysága csoportelválasztó bélyeg /kistermetű, vékonyhúsú vagy nagytermetű, vastaghusú/; színe szintén csoportelválasztó bélyeg.

Kalap: domboru, kupos vagy harangalaku, majd kiterül, közepén több fajnál pupos, csucsos, néhány fajnál térdszerűen megtört; sok fajnál higrófán; gyakran általános, szélén részleges burokmaradvány lehet; felülete pikkelyes, pelyhes, szálas, selymes, de több fajnál csupasz, sima.

Lemez: öblösen tönköt érintő vagy tönkre ránó, vagy csaknem szabad; vannak vastag és ritka lemezállású fajok is; színe több fajnál lilás vagy okker, sárgás, sárgásbarna, szürkés, végül fahéj-, rozsdá-, sötétbarna lesz.

Tönk: hengeres vagy bunkós, gumós; egyik csoport tagjainál gyökerező; vélum színe /fiatalon/ fontos csoportelválasztó bélyeg; vélum fejlettsége szintén /ha gyengén fejlett az érett termőtesten gyakran nem látható, a tönk csupasz vagy csak kissé szálas, ha jól fejlett, akkor maradványa gallérszerű vagy csizmás, gyakran zónázott, övezett vagy kigyóbőrszerű lesz a tönk/; színe fontos csoportelválasztó bélyeg.

Hus: és a kalapbőr lúgtól feketésbarna, feketés lesz; legtöbbször szagtalan, néhány fajnál azonban fontos határozóbélyeg /reték, földszag gyakoribb, de van muskátli, gyümölcs, cédrusfa, jodoform szagú faj is/.

Spóra: orsó, elliptikus, mandula, citrom, gömbölyded; szemcsés vagy pontozott, ritkán csaknem sima.

Előfordulás: lomb- és fenyőerdőben, vannak bizonyos fajokhoz ragaszkodó fajok is, egy-egy faj mohában, tőzegmohában, égesnyomon nő.

Leucocortinarius /Lge./ Sing. /bulbiger/ /Gumós/ pereszke

Termőtest: közép-nagytermetű.

Kalap: félgömb majd domboru, ellaposodó; széle fiatalon begöngyölt; felülete kissé tapadós; gyakran fátymaradvánnyal díszített; vörösbarna-husvörös.

Lemez: tönk körül felkanyarodó és kis foggal enyhén lefutó; szoros; széles; fehér, később piszkos-barnás árnyalatú lesz.

Tönk: peremesen gumós; fiatalon fehér pókhálószerű fátyollal; finoman szálas, fehér.

Spórapor: fehéres.

Spóra: elliptikus; sima; vastagfalú.

Életmód: mikorizás.

Előfordulás: fenyőerdőben.

Rozites Karst. /caperata/ /Ráncos/ tőkegomba

Termőtest: közép-nagytermetű.

Kalap: kupos, majd domboru, kiterülő; ráncolt; gyakran lilás árnyalatu de-resség figyelhető meg rajta; aranybarna.

Lemez: öblösen tönkhöz érő; szoros; széles; hullámos; halvány agyagbarna, éle fehéres.

Tönk: felülete selymes, később finoman szálas; gallér hártvás, vékony; piszkosfehéres, bázisnál gyakran nem egyértelmű fátymaradvánnyal.

Spórapor: rozsdasárga.

Spóra: mandulaformájú; szemcsés-pontozott.

Életmód: mikorizás.

Előfordulás: savanyu talajon, lomb- és fenyőerdőben.

Phaeocollybia Heim Szemétgomba

Termőtest: kis-középtermetű; porcos fajok.

Kalap: tompán vagy hegyesen kupos; széle gyakran lebenyes; felülete száraz, csupasz.

Lemez: tönköt érintő vagy csaknem szabad; agyagszinű, rozsdasárga, okkeres, egyik fajnál oliv vagy lila, majd fahéjbarna.

Tönk: orsószerű, bázisnál elkeskenyedő, gyökerező.

Hus: néhány faj retekszagu.

Spórapor: rozsdabarna.

Spóra: mandula vagy kissé citromformájú; pontozott vagy nagy szemcsés; csirapórus nincs.

Keilócisztida: bunkós, hasas vékony szállal, vagy fonalszerű.

Életmód: szaprofiton.

Előfordulás: fenyvesben.

Galerina Earle Tőkegomba

Termőtest: kicsi; törékeny; vékonyhusú; okker, rozsdabarna.

Kalap: kupos-harangalaku, ritkán félgömb vagy domboru, majd kissé kiterül; száraz vagy tapadós; egyes fajoknál zselatinos réteg van; széle gyakran a közepéig bordázott; több faj higrófán.

Lemez: tönköt érintő, egyenesen vagy szélesen tönkre nő, néha kissé lefutó; egyes fajok éle pelyhezett; sárgásokker, okkerbarna.

Tönk: több faj gyenge vagy erősebb gallérral, több fajnál csak vélumzóna van, sőt vannak vélum nélküli fajok is; felülete csupasz, szálas, pelyhes, deres.

Hus: sok faj lisztszagu.

Spórapor: rozsdabarna vagy rozsdasárga.

Spóra: elliptikus-mandulaformájú; néhány fajnál sima, többségnél szemcsézett, három csoportnál a spóra felületének csak egy része szemcsézett; egyik csoportnál kaliptrátus; amiloid; csirapórus csak ritkán van.

Cisztida: keilocisztida minden fajnál van; hasas, orsó, tömlőszerű, gyakran csörszerű vagy fejes véggel; pleurocisztida egyik csoportnál van, másik kettőnél nincs.

Életmód: szaprofiton.

Előfordulás: egyik csoport tagjai tőzegmohában nő, mások talajon, humuszon, növényi maradványon, faanyagon.

Russulales Kreisel

Galambgombák rendje

Russulaceae Roze

Russula Pers.: S.F. Gray Galambgomba

Termőtest: nagyság csoportelválasztó bélyeg.

Kalap: félgömb, domboru, majd ellaposodik, bemélyed, néha tölcsérformájúvá válik; széle idősebb korra sok fajnak barázdáltá válik, egy csoportnál kezdettől fogva erősen bordázott; többnyire száraz, néhány fajnál nyálkás; a legtöbb fajnál fénytelen, néhány fényes, egyik csoportnál matt, deres; színe csoportelválasztó bélyeg; bőre többé-kevésbé lehuzható; csupasz.

Lemez: tönkre ránő, néhány fajnál kissé

lefutó; többnyire törékeny, merev, de vannak puhalemezű fajok is; idősödve gyakran távolálló lesz; éle egyes fajoknál színes vagy cakkozott; gyakori, főleg a tönk közelében az anasztomizálás; néhány faj könnyező.

Tönk: hengeres, gyakran kispiccesedő, néhány fajnál lefelé vastagodó; egyik csoport tagjainál belül emeletesen üreges; fiatalon többnyire fehér /néhány fajnál piros vagy lilás/, idősödve több faj sárgul, szürkül, barnul.

Hus: iz fontos csoportelválasztó bélyeg /csip, enyhe/; általában morzsalékony, pattanva törő /szferociszták miatt/, egyik csoport tagjai kemények, merevek; színe lehet fehér, egyik csoportnál sárgul, két csoportnál először vörösödik, majd szürkül, feketedik, egy újabb csoportnál barnul; háztározásnál a kémiai reagensek szintén fontosak; 10%-os vasszulfát, fenol, szulfovanilin; szag gyakran jellegzetes: két csoportnál heringszagu több faj gyümölcs- vagy

édeskés illatu, egy-egy faj jodoform-, macskapiszok-, méz-, mustárolaj-, keserümandulaszagu.

Spórapor: színe fontos csoportelválasztó bélyeg /fehér, krém, okker/.

Spóra: kerekded vagy széles elliptikus; pontozott, izoláltan vagy hálózatosan, esetleg bordásan szemcsés vagy tüskés; viszonylag nagy appendixe van; a szemcsék amiloidok.

Életmód: mikorizás.

Előfordulás: erdőben, több faj csak bizonyos fafajhoz ragaszkodik.

Lactarius /DC:Fr./ S.F. Gray Tejelőgomba, Keserűgomba, Szörögomba, Kenyér-gomba, Rizike

Termőtest: kis-nagytermetű.

Kalap: domboru, ellaposodik, végül közepén benyomott vagy tölcsés-res lesz; néhány fajnál kis pup van, egyesek ráncoltak; széle gyakran begöngyölt, egyeseknél bordázott; több faj zónázott; felülete sima, csupasz vagy egyes fajoknál és két csoport tagjainál matt vagy bársonyos, esetleg pikkelyes, szálas, egy másik csoportnál sima, nedvesen többé-kevésbé nyálkás, tapadós, néhány fajnál és fiatalon egy újabb csoport tagjainál pihés, szőrös, bozontos, pelyhes; színe csoportelválasztó bélyeg.

Lemez: egyenesen vagy ivelten tönkre nő vagy lefutó; gyakran köztes lemezekkel vagy villásan elágazik, különösen a tönknél; ritkán fehér, többnyire sárgás, okkeres, barnás, husszinű, sokszor a tejnedv miatt foltos.

Tönk: hengeres, bázisnál elkeskenyedő; néhány fajnál göndörkés; csupasz, egyes fajoknál bársonyos.

Hus: a lemeztráma kivételével szferocisztákat tartalmaz; vékonyfalu hifákban tejnedv vagy savószerű lé van /szulfovanilinnal kékre festhető/, színe fontos határozó és csoportelválasztó bélyeg /fehér, sárga, vagy hosszabb-rövidebb idő után sárgul, narancsszinű, vérvörös vagy narancsből vörös lesz, fehérből vörös vagy rózsaszínű lesz, szürkül, lilul/; van olyan faj, melynél nem a tejnedv, hanem a hus vörösödik; csak kevés faj enyhe ízű, a többség keserű vagy csipős; a legtöbb faj szagtalan, néhány faj azonban jellegzetes szagu /hering, kókuszdió, Maggi, poloska, kumarin, citrom/.

Spórapor: fehér, krém, okker.

Spóra: gömbölyded vagy széles elliptikus; ritkán izoláltan, többnyire hálózatosan vagy bordásan szemcsés vagy tüskés; szemcsék amiloidok; viszonylag nagy appendix-el.

Életmód: mikorizás.

Előfordulás: lomb- és fenyőerdőben, gyakran egy-egy fafajhoz kötöten.

T á r g y m u t a t ó

Gombanemzetségek magyar nevei

- Álcömlőgomba /Rhodocybe/ 34
Álcömlőgomba /Ripartites/ 19
Álpereszke 24
Áltölcsérgomba 23
Béka gomba /Fayodia/ 32
Béka gomba /Gerronema/ 17
Béka gomba /Myxomphalia/ 32
Béka gomba /Omphalina/ 17
Bocskorosgomba 37
Bordás-özláb gomba 42
Börgomba 55
Cölőgomba 13
Cölőppereszke 24
Csengettyűgomba 37
Csiga gomba 15
Csiperke 39
Döggomba 35
Dücskőgomba /Panellus/ 28
Dücskőgomba /Panus/ 6
Égertinóru 9
Élősdigomba 22
Érdestinóru 13
Fagomba /Lentinellus/ 7
Fagomba /Lentinus/ 6
Fagomba /Panus/ 6
Fakőgomba 54
Fapereszke 19
Fenyőtinóru 10
Földilaska 27
Fülőke /Collybia/ 26
Fülőke /Flammulina/ 33
Fülőke /Oudemansiella/ 28
Fülőke /Tephrocybe/ 21
Galambgomba 61
Galóca 38
Gyökeres-fülőke 28
Harang-szemétgomba 47
Harmatgomba /Psilocybe/ 50
Harmatgomba /Stropharia/ 49
Hasadtlemesű gomba 7
Kacska gomba /Crepidotus/ 52
Kacska gomba /Rhodotus/ 34
Keserűgomba 62
Kenyérgomba 62
Kénvirággomba 49
Kérészgomba 48
Kigyógomba /Delicatula/ 30
Kigyógomba /Hemimycena/ 30
Kigyógomba /Mycena/ 31
Köldökőgomba 36
Kupakgomba 16
Laskagomba /Hohenbuehelia/ 27
Laskagomba /Phyllotopsis/ 5
Laskagomba /Pleurotus/ 5
Laskagomba /Resupinatus/ 27
Lágypereszke 24
Lánggomba /Gymnopilus/ 55
Lánggomba /Pholiota/ 50
Likacsosgomba 5
Lisztgomba 34
Moha-kigyógomba 17
Mohagomba 20
Nedűgomba 16
Nemezestínóru 10
Nyálkás gomba /Chroogomphus/ 15
Nyálkás gomba /Gomphidius/ 14
Nyirokgomba /Camarophyllus/ 15
Nyirokgomba /Hygrotrama/ 16
Özláb gomba /Chamaemyces/ 40
Özláb gomba /Cystoderma/ 42
Özláb gomba /Cystolepiota/ 40
Özláb gomba /Lepiota/ 40
Özláb gomba /Leucoagaricus/ 42
Özláb gomba /Leucocoprinus/ 42
Özláb gomba /Limacella/ 38
Özláb gomba /Macrolepiota/ 41
Özláb gomba /Melanophyllum/ 39
Özláb gomba /Sericeomyces/ 41
Pereszke /Armillaria/ 25
Pereszke /Calocybe/ 22
Pereszke /Dermoloma/ 33
Pereszke /Lepista/ 19
Pereszke /Leucocortinarius/ 59
Pereszke /Lyophyllum/ 21
Pereszke /Melanoleuca/ 24
Pereszke /Tricholoma/ 20
Pereszke /Tricholomopsis/ 19
Pénzecskegomba 18
Pikkelyes-galóca 43
Pikkelyespereszke 25

Pitykegomba	35	Tinóru /Boletus/	12
Porhanyógomba /Psathyrella/	46	Tinóru /Chalciporus/	11
Porhanyógomba /Psilocybe/	50	Tinóru /Gyroporus/	9
Pókhálógomba /Cortinarius/	56	Tinóru /Leccinum/	13
Pókhálógomba /Leprocyebe/	56	Tinóru /Phylloporus/	10
Pókhálógomba /Myxacium/	58	Tinóru /Pulveroboletus/	11
Pókhálógomba /Phlegmacium/	57	Tinóru /Porphyrellus/	8
Pókhálógomba /Sericeocybe/	57	Tinóru /Suillus/	10
Pókhálógomba /Telamonia/	58	Tinóru /Strobilomyces/	8
Pöfeteg /Endoptychum/	44	Tinóru /Tylopilus/	12
Rizike	62	Tinóru /Xerocomus/	10
Rétgomba	48	Tintagomba	44
Rókgomba /Geopetalum/	7	Tobozfűlőke	28
Selvény-nyirokgomba	16	Tölcsér-szemétgomba	52
Susulyka	53	Tölcsérgomba /Cantharellula/	22
Sutagomba	36	Tölcsérgomba /Catathelasma/	25
Szagos-szegfűgomba	26	Tölcsérgomba /Clitocybe/	18
Szegfűgomba /Crinipellis/	30	Tölcsérgomba /Hygrophoropsis/	13
Szegfűgomba /Marasmiellus/	26	Tölcsérgomba /Leocopaxillus/	24
Szegfűgomba /Marasmius/	29	Tölcsérgomba /Lepista/	19
Szegfűgomba /Micromphale/	26	Tölcsérgomba /Omphalotus/	14
Szegfűgomba /Xeromphalia/	33	Tölcsérgomba /Pseudoclitocybe/	23
Szegfűgombácska	26	Tölcsérpereszke	19
Szemcsés-őzláb gomba	42	Trágyagomba /Anellaria/	46
Szemétgomba /Conocybe/	47	Trágyagomba /Panaeolina/	46
Szemétgomba /Macrocystidia/	29	Trágyagomba /Panaeolus/	45
Szemétgomba /Naucoria/	54	Tuskógomba	20
Szemétgomba /Phaeocollybia/	60	Tőkegomba /Agrocybe/	48
Szemétgomba /Phaeomarasmius/	51	Tőkegomba /Galerina/	60
Szemétgomba /Psilocybe/	50	Tőkegomba /Gymnopilus/	55
Szemétgomba /Tubaria/	52	Tőkegomba /Kuehneromyces/	51
Szőrgomba	62	Tőkegomba /Pholiota/	50
Szürkefűlőke	21	Tőkegomba /Pholiotina/	47
Tarlógomba	42	Tőkegomba /Rozites/	60
Tejelőgomba	62	Üregestinóru	9
Tinóru /Aureoboletus/	12	Vargánya	12
Tinóru /Boletinus/	9		

T á r g y m u t a t ó

Gombanemzetségek latin nevei

Agaricus	39	Gyrodon	9
Agrocybe	48	Gyroporus	9
Amanita	38	Hebeloma	54
Anellaria	46	Hemimycena	30
Armillaria	25	Hohenbuehelia	27
Armillariella	20	Hydropus	31
Asterophora	22	Hygrocybe	16
Aureoboletus	12	Hygrophoropsis	13
Baeospora	33	Hygrophorus	15
Bolbitius	48	Hygrotrama	16
Boletinus	9	Hypholoma	49
Boletus	12	Inocybe	53
Calocybe	22	Kuehneromyces	51
Camarophyllus	15	Laccaria	18
Cantharellula	22	Lactarius	62
Catathelasma	25	Leccinum	13
Chalciporus	11	Lentinellus	7
Chamaemyces	40	Lentinus	6
Chroogomphus	15	Lepiota	40
Claudopus alnemz.	36	Lepista	19
Clitocybe	18	Leprocybe alnemz.	56
Clitocybula	23	Leptoglossum	20
Clitopilus	34	Leptonia alnemz.	35
Collybia	26	Leucoagaricus	42
Conocybe	47	Leucocoprinus	42
Coprinus	44	Leucocortinarius	59
Cortinarius alnemz.	56	Leucopaxillus	24
Crepidotus	52	Limacella	38
Crinipellis	30	Lyophyllum	21
Cystoderma	42	Macrocystidia	29
Cytolepiota	40	Macrolepiota	41
Delicatula	30	Marasmiellus	26
Dermocybe	55	Marasmius	29
Dermoloma	32	Melanoleuca	24
Eccilia alnemz.	36	Melanophyllum	39
Endoptychum	44	Micromphale	26
Entoloma alnemz.	35	Montagnea	45
Fayodia	32	Mycena	31
Flammulaster	51	Myxacium alnemz.	58
Flammulina	33	Mycomphalia	32
Galerina	60	Naucoria	54
Geopetalum	7	Nolanea alnemz.	36
Gerronema	17	Omphaliaster	18
Gomphidius	14	Omphalina	17
Gymnopilus	55	Omphalotus	14

Oudemansiella	28	Rhodocybe	34
Panaeolina	46	Rhodotus	34
Panaeolus	45	Rickenella	17
Panellus	28	Ripartites	19
Panus	6	Rozites	60
Paxillus	13	Russula	61
Phaeolepiota	43	Schizophyllum	7
Phaeocollybia	60	Serioceocybe alnemz.	57
Phaeomarasmius	51	Sericeomyces	41
Phlegmacium alnemz.	57	Simocybe	52
Pholiota	50	Squmanita	43
Pholiotina	47	Strobilomyces	8
Phylloporus	10	Strobilurus	28
Phyllotopsis	5	Stropharia	49
Pleurotus	5	Suillus	10
Pluteus	37	Telamonia alnemz.	58
Polyporus	5	Tephrocybe	21
Porphyrellus	8	Tricholoma	20
Porpoloma	24	Tricholomopsis	19
Psathyrella	46	Tubaria	52
Pseudoclitocybe	23	Tylopilus	12
Psilocybe	50	Volvariella	37
Pulveroboletus	11	Xerocomus	10
Resupinatus	27	Xeromphalina	33

Készült: ERFAPRESS Kft.
Felelős vezető: Juhász László
Táskaszám: 93.056
Megjelent 4,25 (A/5) ív terjedelemben
Példányszám: 500

